

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра товарознавства та митної справи

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

**«Ідентифікаційна експертиза та оподаткування імпорту напівсолодких
виноградних вин»**

Студента 2 курсу, 9м групи
спеціальності 076
«Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність»
спеціалізації «Митна справа»

Ольшанського
Владислава Ігоровича

Науковий керівник
док-р. техн. наук, професор

Караваєв Тарас
Анатолійович

Науковий консультант
канд. хім. наук, доцент

Калуга Ніна Василівна

Гарант освітньої програми
док-р техн. наук, професор

Мережко Ніна
Василівна

Київ 2021

АНОТАЦІЯ

Ольшанський В. І. Ідентифікаційна експертиза та оподаткування імпорту напівсолодких виноградних вин.

У випускній кваліфікаційній роботі проаналізовано стан ринку, обсяги експорту та імпорту виноградних вин. Надано товарознавчу характеристику асортименту напівсолодких виноградних вин, що імпортуються в Україну. Обґрунтовано критерії, методи і засоби ідентифікації, за якими проведено ідентифікаційну експертизу напівсолодких виноградних вин. Визначено код напівсолодких виноградних вин згідно з УКТЗЕД, проаналізовано правильність визначення митної вартості, повноту нарахування митних платежів та митне оформлення імпорту напівсолодких виноградних вин згідно з митною декларацією.

Ключові слова: виноградні вина, напівсолодкі виноградні вина, експертиза, митне оформлення, митна вартість, митні платежі, імпорт, код УКТЗЕД.

ANNOTATION

Olshanskyi V. I. Identification expert examination and taxation of imports of semi-sweet grape wines.

The final qualifying paper analyzes the state of the market, the volume of exports and imports of grape wines. The commodity science characteristics of the assortment of semi-sweet grape wines imported to Ukraine are given. The criteria, methods and means of identification, according to which the identification examination of semi-sweet grape wines was carried out, are substantiated. The code of semi-sweet grape wines according to UCGFEA is determined, the correctness of customs value determination, completeness of customs payments accrual and customs clearance of import of semi-sweet grape wines according to the customs declaration are analyzed.

Key words: grape wines, semi-sweet grape wines, examination, customs clearance, customs value, customs payments, import, UCGFEA code.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ДСТУ – державний стандарт України.

ЄАД – Єдиний адміністративний документ.

ЄАІС – Єдина автоматизована інформаційна система.

ЄС – Європейський Союз.

МД – митна декларація.

ПМО – підрозділ митного оформлення.

СЛЕД – спеціалізована лабораторія з питань експертизи та досліджень
Держмитслужби України.

СОТ – Світова організація торгівлі.

ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю.

ТСД – товаросупровідні документи.

УКТЗЕД – Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
Розділ 1. Теоретичні основи ідентифікаційної експертизи, оподаткування та митного оформлення імпорту напівсолодких виноградних вин.....	10
1.1. Стан ринку напівсолодких виноградних вин в Україні.....	10
1.2. Вимоги до якості та безпечності напівсолодких виноградних вин в Україні.	16
1.3. Особливості ідентифікаційної експертизи, оподаткування та митного оформлення імпорту напівсолодких виноградних вин.....	22
Розділ 2. Ідентифікаційна експертиза напівсолодких виноградних вин для митних цілей.....	27
2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження.....	27
2.2. Товарознавча характеристика асортименту напівсолодких виноградних вин, що імпортуються в Україну.....	29
2.3. Ідентифікаційна експертиза напівсолодких виноградних вин та оформлення її результатів для митних цілей.....	35
Розділ 3. Оподаткування та митне оформлення імпорту напівсолодких виноградних вин.	43
3.1 Визначення коду напівсолодких виноградних вин згідно з УКТЗЕД.....	43
3.2 Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті напівсолодких виноградних вин.....	45
3.3 Аналіз митного оформлення імпорту напівсолодких виноградних вин згідно з митною декларацією.	50
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	62
ДОДАТКИ.....	68

ВСТУП

Виноробство в багатьох країнах світу, де можливе культивування винограду, стало важливою галуззю економіки. Сучасний стан поширення вирощування виноградної лози зумовлений певними еколого-географічними умовами. За обсягом виробництва у світі виноград займає сьоме місце серед сільськогосподарських і перше серед ягідних культур. У світовому масштабі є близько 10 млн. га виноградників і виробляється понад 71 млн. гектолітрів вина на рік [1].

Виноградарство в Україні має багатовікову історію. Найбільші площі виноградників були в 60-х роках минулого століття і складали близько 400 тис. га. Проте на сьогодні площа виноградників скоротилася майже в 5 разів і продовжує скорочуватись. На сьогодні їх площа становить близько 40 тис. га. В основному виноградники зосереджені в Одеській, Херсонській, Миколаївській, Запорізькій та Закарпатській областях. Географічно виділяється 6 основних виноробних регіонів України, 15 макрозон (винних районів) і 58 мікрозон, хоча законодавчо ці зони не закріплені. У зв'язку з глобальним потеплінням географія виноградарства України значно розширилась на північ і охоплює майже всю Україну. А саме збільшилася ще на 15 областей, що в майбутньому призведе до зростання площ виноградників. Це є однозначно перспективою для розвитку та дослідження цих виноградарських зон на тему, які саме сорти підходять під ці нові кліматичні умови [2].

Хоча існує тенденція до зменшення кількості виробництва вина в порівнянні з 2016 роком, проте у 2020 році було виготовлено 119 мільйонів літрів вина. У 2020 році Україна експортувала 14,4 мільйона літрів вина, що вдвічі більше, ніж у 2019 році, хоча імпорту вина в Україну в 2020 році зріс на 22% порівняно з 2019 роком.

На сьогодні на Українському ринку виноградних вин доволі розповсюдженою є фальсифікація виноградних вин. До основних способів фальсифікації виноградних вин відноситься його розбавлення з наступним під коректуванням напою цукром, кислотами, ароматизаторами та іншими наповнювачами. Розповсюдженими способами фальсифікації напівсолодких

виноградних вин є розведення більш дешевим вином, галлізація, шапталізація, шеєлізація, підробка букета, технологічна фальсифікація та інші.

В Україну імпортуються всі види вин: тихі та ігристі, сухі, напівсухі, напівсолодкі, десертні та інші. Під час митного контролю та митного оформлення імпорту напівсолодких виноградних вин важливим є недопущення ввезення в Україну фальсифікованої продукції. Крім того, актуальним є правильне визначення характерних властивостей напівсолодких виноградних вин для їх достовірної класифікації згідно з УКТЗЕД, захисту прав інтелектуальної власності, достовірного встановлення митної вартості та нарахування митних платежів у повному обсязі.

Об'єктом дослідження випускної кваліфікаційної роботи є напівсолодкі виноградні вина, що імпортуються в Україну.

Предметом дослідження є органолептичні та фізико-хімічні показники ідентифікації, митні платежі та митні формальності при імпорті напівсолодких виноградних вин.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є проведення ідентифікаційної експертизи напівсолодких виноградних вин та аналіз їх митного оформлення при імпорті в Україну.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- дослідити стан ринку напівсолодких виноградних вин в Україні,
- вивчити вимоги до якості та безпечності напівсолодких виноградних вин в Україні;
- висвітлити особливості ідентифікаційної експертизи, оподаткування та митного оформлення імпорту напівсолодких виноградних вин;
- надати товарознавчу характеристику асортименту напівсолодких виноградних вин, що імпортуються в Україну;
- провести ідентифікаційну експертизу напівсолодких виноградних вин та оформити її результати для митних цілей;
- проаналізувати визначення коду напівсолодких виноградних вин згідно з УКТЗЕД;

- визначити митну вартість та нарахувати митні платежі при імпорті напівсолодких виноградних вин;
- проаналізувати митне оформлення імпорту напівсолодких виноградних вин згідно з митною декларацією.

Методи дослідження: органолептичні, фізико-хімічні, вимірювальні, статистичні та загальнонаукові методи (системного аналізу та синтезу, порівняння).

Наукова новизна отриманих результатів полягає у розробленні критеріїв, показників, засобів і методів ідентифікації та проведенні ідентифікаційної експертизи напівсолодких виноградних вин для митних цілей.

Практична цінність отриманих результатів полягає в тому, що розроблені критерії, показники, засоби та методи ідентифікаційної експертизи можуть бути рекомендовані для впровадження у практичну діяльність експертних підрозділів Спеціалізованої лабораторії з питань експертизи та досліджень Держмитслужби України.

Апробація результатів досліджень. Основні положення роботи викладено та обговорено на IV Міжнародній студентській науково-практичній онлайн-конференції «Підприємництво, торгівля та маркетинг: реалії, виклики, перспективи», яка відбулася 17 березня 2021 року. За результатами проведених досліджень опубліковано наукову статтю: Ольшанський В. Ідентифікаційна експертиза джинів // Управління безпечністю, якістю та експертиза товарів : зб. наук. ст. студ. заоч. форми навч. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. – Ч. 1, С. 108-114.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Робота містить 13 таблиць і 10 рисунків. Основний текст роботи викладений на 52 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІДЕНТИФІКАЦІЙНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА МИТНОГО ОФОРМЛЕННЯ ІМПОРТУ НАПІВСОЛОДКИХ ВИНОГРАДНИХ ВИН

1.1. Стан ринку напівсолодких виноградних вин в Україні

Виноробна галузь України та світу впродовж кількох десятиліть оцінюється як перспективна і відзначається значним потенціалом розвитку. Розвиток і удосконалення технологічних процесів, ріст конкуренції серед виробників сприяють появі на алкогольному ринку світу нової конкурентоспроможної продукції, відповідно до вимог нормативних стандартів, гармонізованих із міжнародними [1].

Аналіз офіційних даних Державної служби статистики показав, що обсяги виробництва виноградних вин, в тому числі напівсолодких, з фактичною концентрацією спирту не більше 15% (крім газованого, ігристого, та вина із захищеним найменуванням за походженням) у 2014-2020 рр. характеризувалися змінною динамікою (рис. 1.1).

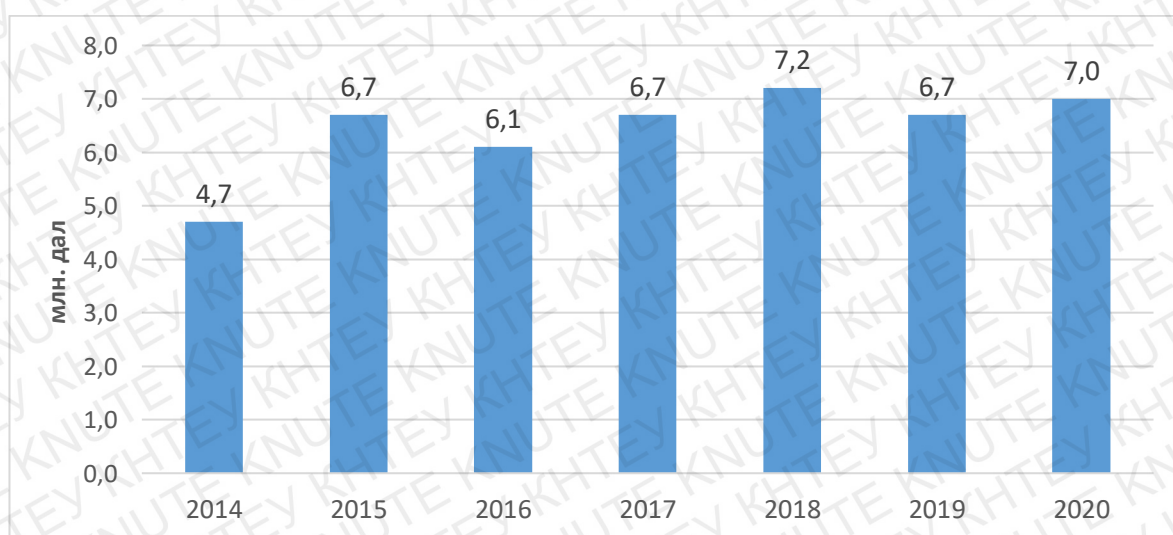

Рис. 1.1. Обсяги та динаміка виробництва виноградних вин, в тому числі напівсолодких, з фактичною концентрацією спирту не більше 15% у 2014-2020 роках, млн. дал [3]

Як видно з рис. 1.1, найнижчий рівень виробництва тихих виноградних вин в Україні за проаналізований період був зафіксований у 2014 р. на рівні 4,7 млн. дал. Це був рік анексії Криму, що позначилося падінням обсягів виробництва вин більш ніж на 35% порівняно з 2013 р. У 2015 р. виробництво вина в Україні відновилося і зросло майже на 42% до рівня 6,7 млн. дал. У наступні роки виробництва вина характеризується змінною динамікою і знаходиться в межах від 6,1 млн. дал у 2016 р. до 7,2 млн. дал у 2018 р.

На сьогодні рівень споживання тихого вина в Україні становить близько 3,5–5 л на людину замість потрібних щонайменше 15–20 л на рік. Цей показник приблизно у 10 разів нижчий, ніж у розвинених країнах світу. Для прикладу, рівень споживання вина у провідних європейських країнах — до 40–50 л на людину на рік [2].

У цьому контексті не можна не згадати про «Середземноморський феномен». Його суть полягає в тому, що в Італії, Франції та Іспанії та інших країнах регіону, чия кухня вирізняється високим вмістом холестерину, здавалося б, населення приречене хворіти серцево-судинними захворюваннями. Проте жителі цих країн хворіють на них рідше, ніж населення Північної Європи. Пояснюється це тим, що в країнах Середземномор'я натуральне червоне вино вважається продуктом харчування та є обов'язковим за обіднім столом. Водночас в Україні столове вино і досі є підакцизним товаром та відноситься до алкогольних напоїв. Тому наразі постає питання перекваліфікації столового вина на продукт харчування відповідно до діючих європейських практик.

Важливий вплив на формування ринку вина в Україні зумовлюють експортно-імпортні операції. Основними чинниками, які впливають на торгівлю винною продукцією, варто вважати розвиток культури споживання винної продукції серед населення та жорсткий контроль якості у вітчизняній виноробній галузі.

Відповідно до УКТЗЕД вино виноградне належить до товарної позиції 2204 «Вина виноградні, включаючи вина кріплені, сушло виноградне, крім того, що

включено до товарної позиції 2209». Аналіз показує, що в УКТЗЕД вина не деталізуються за рівнем вмісту цукру, отже статистику окремо по напівсолодких винах не можна відслідкувати. Тому нами проаналізовано статистику зовнішньої торгівлі України винами виноградними загалом, тобто по товарній позиції 2204.

Використовуючи статистичні дані Державної служби статистики України за 2016-2020 роки, можна проаналізувати тенденції динаміки експортно-імпортних операцій з натуральними винами товарної позиції 2204 згідно з УКТЗЕД [4].

Діаграма сумарного обсягу імпорту та експорту у грошовому вираженні (тис. дол. США) наведена на рис. 1.2 [6].

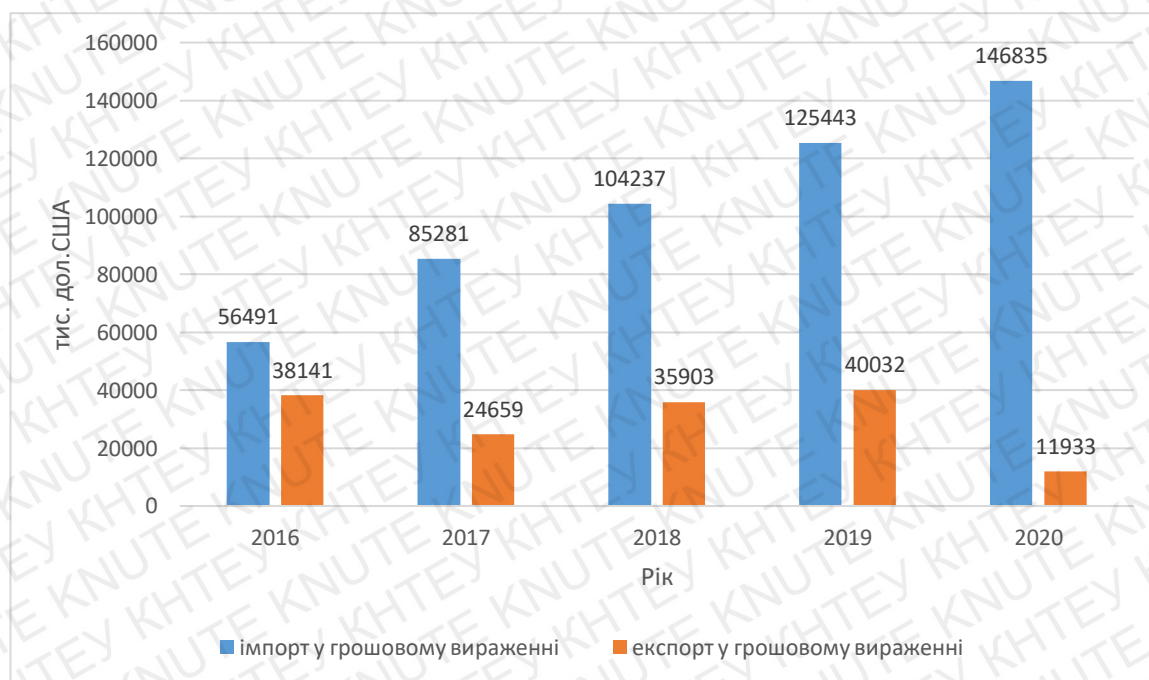

Рис. 1.2. Динаміка імпортно-експортних операцій України з винами натуральними (товарна позиція 2204 згідно з УКТЗЕД) у 2016 -2020 рр., тис. дол. США [4]

Протягом 2016 – 2020 років імпорт вина натурального значно переважає експорт цього товару. Сальдо по зазначених зовнішньоекономічних операціях є негативним: у 2016 році сальдо складає – (-18350) тис. дол. США, а у 2020 році - (-134902) тис. дол. США. Обсяг імпорту за досліджуваний період має чітку

тенденцію до збільшення, адже він склав у 2016 році – 56491 тис. дол. США, а у 2020 році – 146835 тис. дол. США. Обсяги експорту за досліджуваний період мають хвилеподібну тенденцію: у 2019 році – 40032 тис. дол. США, а у 2020 році – 11933 тис. дол. США. Такі цифри вказують на те, що імпорт вин натуральних значно перевищує експорт, тому вітчизняним виробникам слід покращити технологію виробництва, асортимент, щоб просувати вітчизняну продукцію на світовий ринок [4].

На рисунку 1.3 наведена динаміка сумарного обсягу імпорту та експорту у натуральному вираженні (тис. тонн) [5]. Аналіз даних показує, що обсяги імпорту у натуральному вираженні менше від обсягів експорту, окрім 2017 та 2020 років. Водночас варто зазначити, що у 2020 році обсяг імпорту досягнув найбільшого показника - 55,71 тис. тонн, а у 2016 році – найменшого показника - 29,0 тис. тонн. Аналізуючи діаграму можливо зробити висновок, що у натуральному вираженні обсяги імпорту вин натуральних у 2016 році, а також у 2017 – 2018 роках були меншими, ніж обсяги експорту, проте у грошовому вираженні все навпаки.

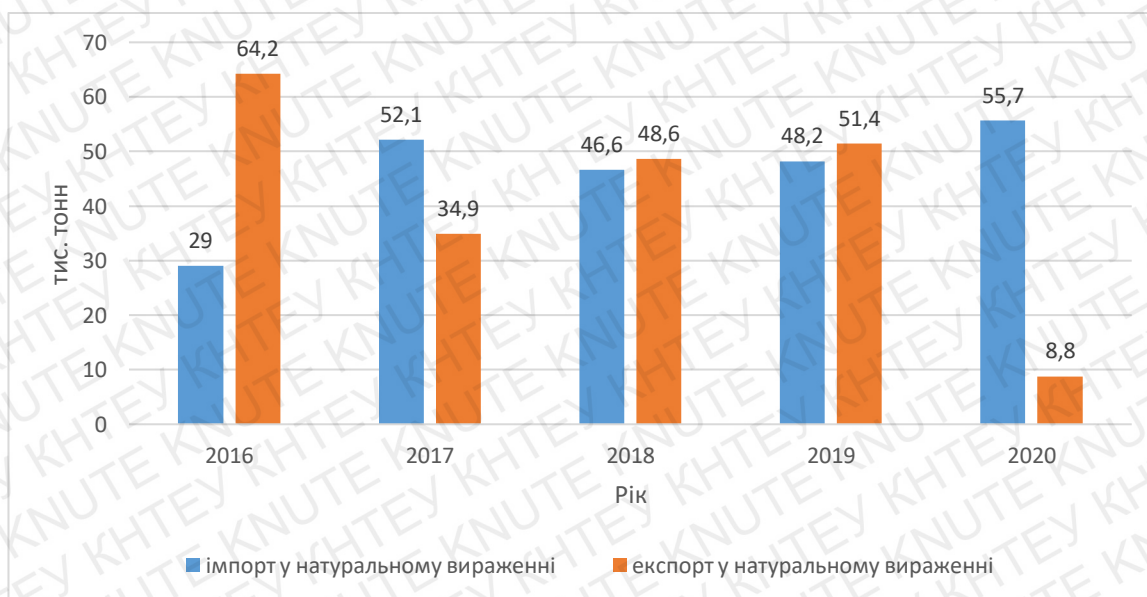

Рис. 1.3. Динаміка імпортно-експортних операцій України з винами натуральними (товарна позиція 2204 згідно з УКТЗЕД) у 2016 -2020 рр., тис. тонн [5]

На рисунках 1.4 та 1.5 наведено структуру питомої ваги експорту вин натуральних у розрізі країн з 2016 до 2020 року. Аналіз даних показує, що при експорті вин натуральних у період протягом 2016 – 2019 років значна частка продукції експортувалася до Російської Федерації.

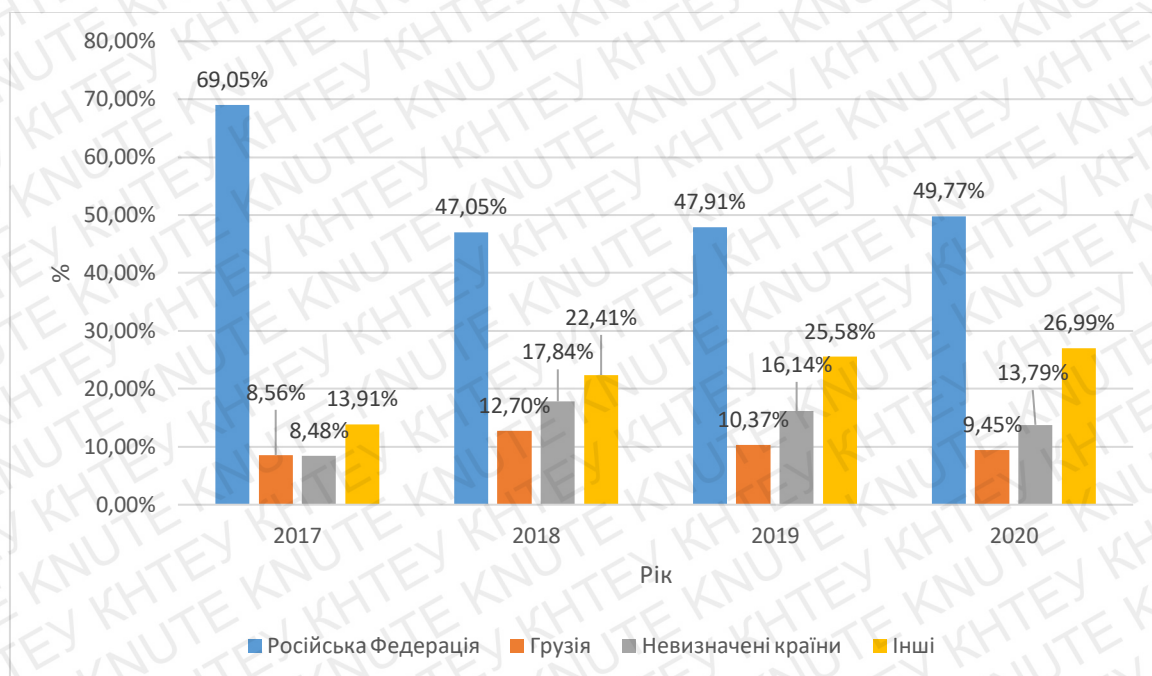

Рис. 1.4. Питома вага експорту з України товарів товарної позиції 2204 у розрізі основних країн-імпортерів за 2017 – 2020 роки, % [5]

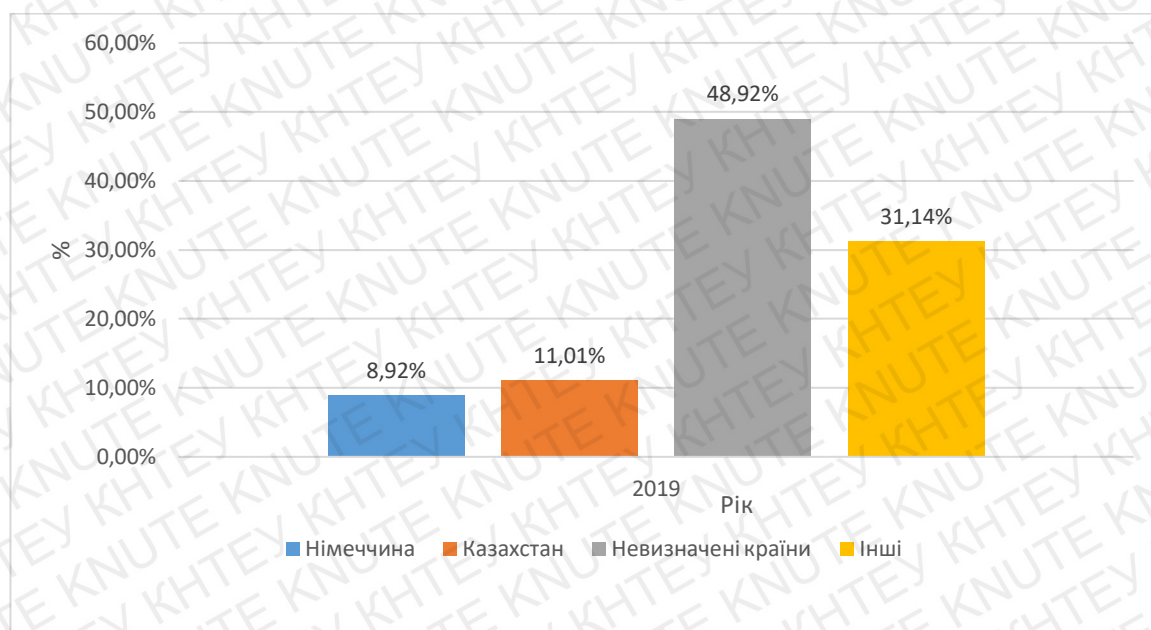

Рис. 1.5. Питома вага експорту вин натуральних у розрізі основних країн-імпортерів у 2020 році, % [4]

У 2020 році Російська Федерація не входить до групи основних країн-контрагентів. Також вина натуральні українського виробництва знайшли місце на німецькому, грузинському та казахському ринках.

Експорт до РФ вин натуральних у 2017 порівняно із 2016-им роком значно зменшився. Експорт до Грузії у 2017 році збільшився у порівнянні із 2016 роком на 4,14%, а протягом 2018-2019 років значно не змінився. У 2020 році серед країн, до яких здійснювався експорт, виокремлюються Німеччина, Казахстан та інші країни (рис. 1.5).

На рис. 1.6 наведено обсяги та динаміку сумарного обсягу експорту вин натуральних у розрізі країн з 2016 до 2020 року у грошовому вираженні (тис. дол. США) за даними Державної служби статистики України.

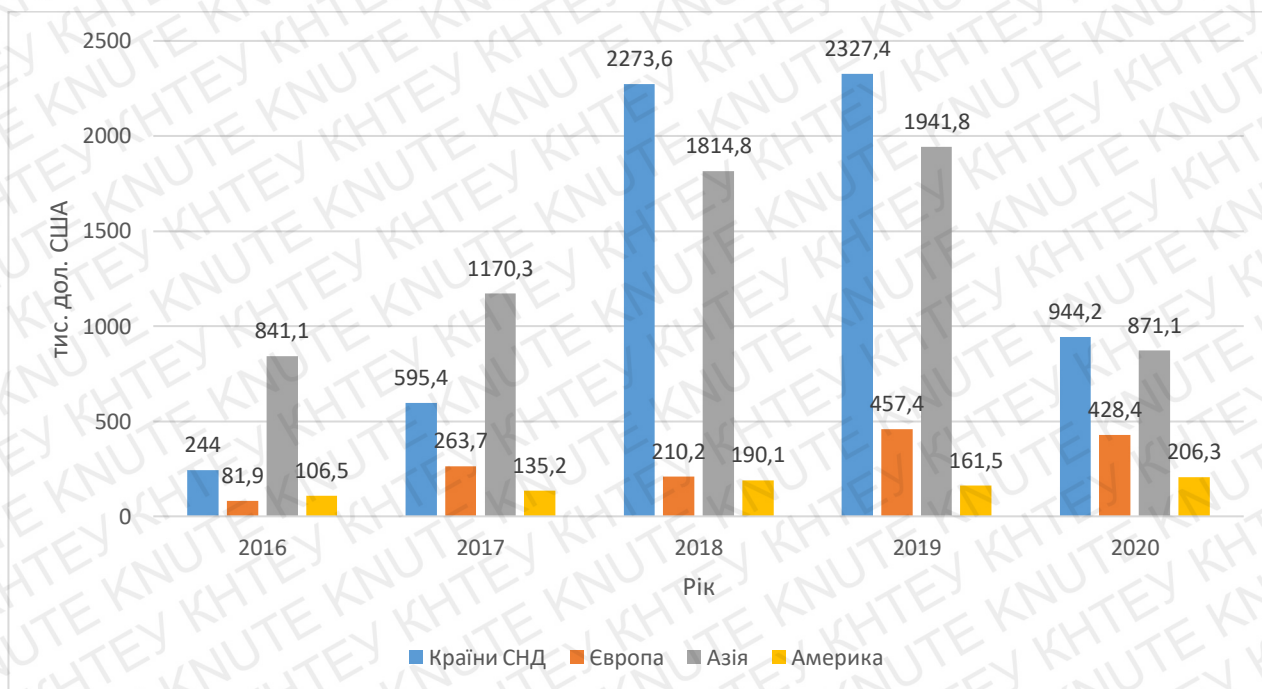

Рис. 1.6. Обсяги експорту виноградних вин товарної позиції 2204 згідно з УКТЗЕД за країнами світу у 2016-2020 роках, тис. дол. США [4]

Аналіз даних показує, що за обсягами експорту у 2016-2017 роках Азія займала провідну позицію, а з 2018 по 2019 роки у країни СНД експортуються найбільші обсяги вина натурального. Обсяги експорту у Європу мають хвилюподібну тенденцію, адже у 2018 році він склав – 210,2 тис. дол. США, а

у 2019 році – 457,4 тис. дол. США. Обсяги експорту в Америку збільшилися у 2020 році порівняно з 2016 роком на 99,8 тис. дол. США.

Отже, аналіз даних Державної митної служби України та Державної служби статистики України щодо експортно-імпортних обсягів вин натуральних дає можливість зробити наступні висновки: щороку імпорт вин значно перевищує експорт, що не є позитивною тенденцією, проте обсяги експорту у натуральному вираженні в окремі періоди переважають над обсягами імпорту.

1.2. Вимоги до якості та безпечності напівсолодких виноградних вин в Україні.

Вимоги до якості ординарних виноградних вин, в тому числі напівсолодких виноградних вин, регламентуються ДСТУ 4806:2007 «Вина. Загальні технічні умови». Для визначення якості виноградного вина проводиться експертиза, де визначають органолептичні, фізико-хімічні показники, показники безпеки і можливу фальсифікацію. За органолептичними показниками виноградні вина повинні відповідати вимогам зазначеним у таблиці 1.1. Для перевірки органолептичних показників виноградних вин, в тому числі напівсолодких, проводиться дегустація [6].

Дегустація вин проводиться в чистих, сухих світлих приміщеннях при температурі (15-18) °С. Температура білих вин при дегустації має бути (10-12) °С, червоних – (15-17) °С. Кількість зразків вин для дегустації не повинна перевищувати 12 найменувань. Кращим часом для дегустації є 10 година ранку. Порядок подачі вина не повинен стомлювати дегустатора. Згідно загальним правилам їх подачі на дегустацію дотримують наступну черговість: легке виноградне вино подають раніше міцних, мало екстрактні – перед високо екстрактивними, молоде – перед витриманими і старими .

Таблиця 1.1

Органолептичні показники вин

Назва показника	Характеристика	Метод контролю
Прозорість	Прозорі з блиском, без осаду і сторонніх включень	Органолептичний
Колір:		
Білих:	Від світло-солом'яного, зеленуватого до світло-золотистого	Органолептичний
Столових	Від золотистого до янтарного	Органолептичний
Столових спеціального типу		
Кріплених	Від золотистого до янтарного	Органолептичний
Рожевих	Від світло-рожевого до темно-рожевого різних відтінків	Органолептичний
Червоних	Від червоного до темно-червоного різних відтінків	Органолептичний
Смак і аромат (букет)	Повинен відповідати групі і типу вина, залежно від сортів винограду, з яких виготовляють вино	Органолептичний

Важливим показником напівсолодких виноградних вин є прозорість. За шкалою прозорості вино буває: кристалічно прозорим, з блиском – вино абсолютно прозоре, виблискуюче, блискуче, іскристе; без блиску – вино прозоре, без блиску; прозоре з опалесценцією (стороннім свіченням або запорошене) – вино прозоре, на світлу помітні зважені дисперсні частки; опалесцуюче – вміст зважених часток досить високий, вино прозоре в такій мірі, що через нього видно лише контури предметів; каламутне – вино непрозоре.

Виноградне вино за кольором напівсолодкі виноградні вина бувають: *білі вина* (світлі та темні); *рожеві вина* можуть бути блідо-рожевого, рожевого, блідо-червоного, світло-червоного забарвлення; *червоні вина* можуть бути: світло-червоними, червоними, рубіновими, рубіново-червоними, темно-червоними, темно-рубіновими, фіолетово-червоними тощо. Колір білих вин при витримці стає інтенсивнішим, глибшим. Червоні вина, навпаки, при витримці

втрачають яскравість кольору. Найбільш оптимальний і красивий для червоного вина рубіновий колір [7].

Аромат вина обумовлений ефірними маслами, що містяться у винограді. Букет розвивається в процесі витримки вина. Він значно повніше в порівнянні з ароматом за рахунок ефірів і інших речовин, що утворюються під час витримки. Букетом володіють лише старі, витримані вина. Чим гармонічніше букет, тим вище якість і цінність вина. При оцінці букета звертають увагу на його загальний характер – тонкий, гармонійний, грубий, простий, і відзначають його деталі – горіховий, квітковий, альдегідний тон (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Якість смаку виноградних вин [6]

Якість смаку	Опис вина
Спиртуозність	Слабкі або малоспиртуозні і міцні або високоспиртуозні
Екстрактивність смаку	Сумарний ефект від солодкості, кислотності і терпкості вина
Повнота смаку	Рідке, легке, повне, маслянисте, густе і тому подібне
Терпкість	Її недостача приводить до відчуття рідкого, порожнього смаку, а надлишок – додає вину грубість (надмірно терпкий смак).
Надлишок кількості цукру	Якщо не гармонує із складом вина, то називають солодкуватими, нудотними.
Тонкий	М'яке, повнота, гармонійність і характерний, сильно розвинений букет.
Бархатистий	Пестяча м'якість, що граничить з солодкістю і маслянистістю

Типовість вина характеризує наскільки досліджуваний зразок, наближається до ідеалу – еталону певного типа або марки вина. [8].

Фізико-хімічний аналіз є додатковим але не менш важливим. З фізико-хімічних показників у винах визначаються об'ємна частка етилового спирту (міцність), масова концентрація цукрів, кислотність, що титрується, приведений екстракт, вміст сірчаної кислоти (вільною і зв'язаною) і летких кислот. Об'ємна частка етилового спирту, масові концентрації цукрів і титрованих кислот для

конкретного найменування встановлюють технологічними інструкціями, затвердженими за встановленим порядком. Допустимі відхилення від норм повинні відповідати ДСТУ 4806:2007 «Вина. Загальні технічні умови» та вказані у таблиці 1.3 [6].

Таблиця 1.3

Відхилення від норм за фізико-хімічними показниками вин

Назва показника	Значення
Об'ємна частка етилового спирту, %	$\pm 0,5$
Масові концентрації цукрів (за винятком сухих вин), г/дм ³	$\pm 5,0$
Масова концентрація титрованих кислот, г/дм ³	$\pm 2,0$
Примітка. У випадках, коли для вин конкретних найменувань встановленні межі норм за об'ємна частка етилового спирту, масові концентрації цукрів і титрованих кислот, відхили від меж не допускаються.	

З показників безпечності контролюють токсичні елементи (свинець, миш'як, кадмій, ртуть, мідь, залізо) і радіонукліди (цезій-137 і стронцій-90) [28]. Вміст токсичних елементів не повинен перевищувати допустимі рівні згідно з МБТ № 5061 «Медико-біологічні вимоги і санітарні норми якості продовольчої сировини і продуктів харчування», зазначені в таблиці 1.4.

Таблиця 1.4

Вміст токсичних елементів у вині

Назва показника	Допустимий рівень, мг/кг, не більше
Вміст важких металів:	
Свинцю	0,300
Кадмію	0,030
Ртуті	0,005
Цинку	10,000
Міді	5,000
Вміст миш'яку	0,200
Примітка. Масова концентрація заліза повинна бути (3,0-10,0) мг/кг для вин марочних і (3,0-15,0) мг/кг для вин ординарних. Для вин, які не оброблялись жовтою кров'яною сіллю, нижня межа не встановлюється.	

Вміст радіонуклідів у винах не повинен перевищувати допустимі рівні згідно з ГН 6.6.1.1-130, дані зазначені у таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Допустимі рівні радіонуклідів у винах

Показник	Допустимі рівні, Бк/кг
^{137}Cs	50
^{90}Sr	30

Також одним із головних показників вимог до якості столових виноградних вин є маркування. Виноградне вино маркується відповідно до ДСТУ 4806:2007 «Вина. Загальні технічні умови» [6]. На лицьовій стороні етикетки кожної пляшки або самої пляшки (іншого посуду) виноробної продукції, яка реалізується через торговельну мережу, в доступній для споживача формі згідно з чинним законодавством про мови вказуються:

- ✓ назва держави;
- ✓ найменування підприємства та його місцезнаходження;
- ✓ знак для товарів і послуг;
- ✓ назва продукції;
- ✓ місткість посуду;
- ✓ вміст спирту (% об.);
- ✓ вміст цукру (крім сухих вин, шампанського, ігристого вина та коньяку) (% мас.);
- ✓ позначення нормативного документа (для продукції вітчизняного виробництва, призначеної для реалізації на території України);
- ✓ наявність ароматизаторів, барвників (при їх використанні).

Маркування імпортованих вин. Країни, що входять в ОІВ (Міжнародна організація виноградарства і виноробства), здійснюють маркування виноградних вин відповідно до вимог до інформації, прийнятих в Парижі в 1985 р. Цих норм етикетування дотримуються всі країни - виробники вин,

включаючи США, Японію, ПАР і ін. За законодавством країн ЄС маркування вин повинна містити дві групи позначень: обов'язкові і факультативні (додаткові) інформація частіше поміщається на контретикетці [8].

Обов'язкова інформація на етикетці:

- регіон (орієнтир при покупці вина)
- рік урожаю (вказує на час витримки, якість продукції і ціну)
- клас якості і місце розливу (вина, розлиті в місцях виробництва, і «негоціанські» - на заводах, розташованих в інших регіонах).

Факультативна інформація на етикетці:

- про якість вина (забарвлення, особливості букета, аромату, смаку);
- спосіб виготовлення;
- сорт винограду;
- назва виноградного господарства (карта місцевості, де виробили вино);
- торгівельна марка, адреса, друк і підпис власника;
- рекомендації по вживанню;
- спеціальний штриховий код для розшифровки походження і вартості вина.

Виноградне вино вищої категорії: обов'язкова інформація на етикетці:

- район виробництва;
- маркування категорії якості (A.O.C. або V.D.Q.S. у Франції, Д.О.К. – в Італії, Kabinett, Ayslese – в Германії і так далі);
- номінальний об'єм (л, см³ або мл);
- найменування особи, господарства або підприємства, що здійснює розлив вина;
- об'ємну долю спирту (% об.);
- назва держави, що виробляє вино;
- рік урожаю. Слово «вино» не ставиться.

На французьких винах групи V.D.Q.S. на етикетці розташовується ярлик (Label; марка) гарантії якості, що видається на період від 3 до 6 місяців.

Факультативна інформація: сорт винограду; забарвлення вина; спосіб виготовлення; географічне місце і назва виноградного господарства; ідентифікаційний номер партії і місце розливу вина в пляшки, а також додаткові характеристики, що гарантують якість вина (історичні і традиційні відомості, спеціальні написи і малюнки, ім'я власника, контур його садиби, фамільний герб т.д.). Для категорії столових (Vin de Table) і місцевих (VindePays) вин обов'язкова інформація повинна містити слово «вино», об'ємну долю спирту, номінальну місткість пляшки, місце розливу, назву регіону, країни і конкретного виноробного господарства. Факультативна інформація повідомляє забарвлення вина, сорт винограду, рік збирання врожаю, історію підприємства або вина, рекомендації по вживанню. Етикетка повинна містити інформацію на одному або декількох мовах країн ЄС [6, 8].

1.3. Особливості ідентифікаційної експертизи, оподаткування та митного оформлення імпорту напівсолодких виноградних вин

Основним законодавчим документом, який регулює переміщення через митний кордон України товарів, в тому числі напівсолодких виноградних вин, є Митний Кодекс України (МКУ) [28].

При переміщенні через митний кордон України напівсолодких виноградних вин часто виникає питання щодо достовірності даних про товар, зазначених в митній декларації, правильності зазначення коду згідно з УКТЗЕД і нарахування митних платежів, визначення митної вартості, що вимагають застосування спеціальних знань і приладів. Виникнення цих питань при митному оформленні є підставою направлення товарів, в тому числі напівсолодких виноградних вин, на ідентифікаційну експертизу до експертних підрозділів СЛЕД Держмитслужби України [43].

Основою правового регулювання експертизи при митному оформленні товарів, в тому числі напівсолодких виноградних вин, є Митний кодекс України. Митні експертизи регламентуються главою 50 МКУ [28].

Наказом Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058 затверджено Порядок взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Держмитслужби України із СЛЕД під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), а також нормативи взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку. Відповідно до цього наказу взяття проб (зразків) напівсолодких виноградних вин здійснюється посадовими особами митного органу в рамках процедур митного контролю та митного оформлення переважно з метою встановлення характеристик, визначальних для:

- 1) класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД;
- 2) перевірки задекларованої митної вартості товарів;
- 3) встановлення країни походження товарів [43].

Взяття проб (зразків) товарів, в тому числі напівсолодких виноградних вин, проводиться уповноваженими посадовими особами митного органу на підставі вмотивованого письмового рішення керівника цього митного органу або особи, яка виконує його обов'язки.

Взяття проб (зразків) товарів, що перебувають під митним контролем, посадовими особами інших державних органів, а також декларантами або уповноваженими ними особами здійснюється спільно з посадовими особами відповідного митного органу. Декларанти або уповноважені ними особи мають право бути присутніми під час взяття проб (зразків) товарів посадовими особами митного органу та інших державних органів [43].

Митні органи повинні бути ознайомлені з результатами проведених досліджень (аналізів, експертиз) проб (зразків) товарів, взятих іншими державними органами, декларантами або уповноваженими ними особами, не пізніше наступного робочого дня після їх отримання зазначеними органами та особами, а також отримати примірники результатів таких досліджень (аналізів, експертиз).

Проби (зразки) товарів беруться в мінімальній кількості кожен з яких є достатнім для проведення дослідження. Нормативи взяття проб (зразків)

напівсолодких виноградних вин беруться у двох примірниках (досліджуваний та контрольний) у кількості по 1,0 л кожен. На кожен взяту пробу (зразок) накладається окреме митне забезпечення та прикріплюється маркувальна етикетка. Про взяття проб (зразків) товарів складається акт за встановленою формою [43].

Взяті проби (зразки) під митним забезпеченням разом з актом про їх взяття доставляються поштою або посадовою особою митного органу до СЛЕД Держмитслужби. Дослідження (аналізи, експертизи) проводяться експертами СЛЕД, чи його відокремленого підрозділу. Зазначені дослідження (аналізи, експертизи) проводяться з метою забезпечення здійснення митного контролю та митного оформлення і не є судовими експертизами. Експертиза зразків напівсолодких виноградних вин проводиться протягом 10 днів після їх надходження до СЛЕД. У разі потреби цей строк може бути продовжено, але не більше ніж на 20 днів. За результатами проведених досліджень (аналізів, експертиз) експерт готує висновок за встановленою формою. Висновок повинен містити повноцінні відповіді на питання, які були поставлені митним органом у запиті на проведення досліджень [9].

Контрольні проби (зразки), а також залишки досліджених проб та пошкоджені під час проведення досліджень (аналізів, експертиз) зразки зберігаються у СЛЕД або його відокремленому підрозділі протягом 60 днів з дня їх надходження. Протягом цього строку декларант або уповноважена ним особа має право оскаржити рішення митного органу, прийняте на підставі результатів проведеного дослідження (аналізу, експертизи) [11].

Митне оформлення партії напівсолодких виноградних вин, проби та зразки яких направлялися на експертизу до СЛЕД, може бути завершене тільки після отримання результатів такої експертизи.

Об'єктом нашої роботи є напівсолодкі виноградні вина, що ввозяться в Україну з режимі імпорту.

Імпорт (випуск для вільного обігу) – це митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами

України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України [15].

Відповідно до ст. 75 МКУ, митний режим імпорту може бути застосований до товарів, що надходять на митну територію України, та до товарів, що зберігаються під митним контролем або поміщені в інший митний режим, а також до продуктів переробки товарів, поміщених у митний режим переробки на митній території.

Для поміщення товарів у митний режим імпорту особа, на яку покладається дотримання вимог митного режиму, повинна:

- 1) подати митного органу, що здійснює випуск товарів, документи на такі товари;
- 2) сплатити митні платежі, якими відповідно до законів України обкладаються товари під час ввезення на митну територію України в режимі імпорту;
- 3) виконати встановлені відповідно до закону вимоги щодо заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Податковим кодексом України визначаються умови застосування та ставки таких митних платежів: акцизний податок та податку на додану вартість (ПДВ) із ввезених на митну територію України товарів (продукції).

Акцизний податок на звичайні (неігристі) вина, сусло виноградне, зброджені напої, фактична міцність яких вища за 1,2 відсотка об'ємних одиниць етилового спирту, але не вища за 15 відсотків об'ємних одиниць етилового спирту, за умови що етиловий спирт, який міститься у готовому продукті, має повністю ферментне (ендогенне) походження становить лише 0,01 грн. / літр. Крім того, при імпорті на вина виноградні нараховується також ПДВ за основною ставкою 20% [30].

Законом України від 04.06.2020 №674-IX «Про митний тариф України» (зі змінами), встановлюються ставки ввізного (імпортного) мита на товари згідно з кодами УКТЗЕД. Варто відмітити, що тихі натуральні вина, в тому

числі напівсолодкі виноградні вина, оподатковуються ввізним митом за пільговою та повною ставкою у розмірі 0,3 євро за 1 л [29].

Наказом Міністерства фінансів України від 30.05.2012 №631 затверджено Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа (ЄАД) [31].

Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651 [33] визначає правила заповнення граф митних декларацій на бланках єдиного адміністративного документа форми МД-2, порядок внесення відомостей до доповнення форми МД-6 при декларуванні товарів в режимі імпорту.

Наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2012 №1011 затверджено відомчі класифікатори інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій, в тому числі при заповненні митної декларації на бланку ЄАД, які використовуються при митному оформленні товарів [36].

У переліку товарів, заборонених до ввезення на митну територію України з Російської Федерації, який затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. №1147 (зі змінами), відсутні напівсолодкі виноградні вина. Таким чином дозволяється імпорт напівсолодких виноградних вин в Україну з Російської федерації.

Отже, основними нормативно-правовими актами, які регулюють ввезення та оподаткування напівсолодких виноградних вин в режимі імпорту, є: Митний та Податковий кодекси України, Закон України «Про Митний тариф України», постанова Кабінету Міністрів України №450 від 21.05.2012, накази Міністерства фінансів України №631 від 30.05.2012, № 651 від 30.05.2012, № 1011 від 20.09.2012 та інші.

РОЗДІЛ 2. ІДЕНТИФІКАЦІЙНА ЕКСПЕРТИЗА НАПІВСОЛОДКИХ ВИНОГРАДНИХ ВИН ДЛЯ МИТНИХ ЦІЛЕЙ

2.1. Організація, об'єкти та методи дослідження

Дослідження якості напівсолодких виноградних вин за органолептичними та фізико-хімічними показниками проводилося в лабораторії кафедри товарознавства, управління безпечністю та якістю Київського національного торговельно-економічного університету та СЛЕД Держмитслужби. Дослідження проводилися згідно з діючими нормативними документами.

Для проведення дослідження було обрано два зразка вина червоного напівсолодкого, що імпортоване в Україну та реалізується на внутрішньому ринку. Зразок № 1 – Вино червоне напівсолодке «Lambrusco Rosso Emilia Campetto» та зразок № 2 – Вино червоне, напівсолодке «Хванчкара», що імпортувалося згідно з аналізованою МД UA100030/2020/232210.

Загальна схема досліджень наведена на рис. 2.1.

Відбір проб виноградних вин здійснювався згідно з ДСТУ 6040:2008 «Продукція виноробна. Правила приймання та методи відбирання проб» [14] у кількості, визначеній наказом Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058 [43].

Оцінювання маркування проводилось згідно з ДСТУ 4806:2007 «Вина. Загальні технічні умови» [6];

Повнота наливу визначалась згідно ДСТУ 6039:2008 «Вина, коньяки України, напої. Методи визначення повноти наливу у спожиткову тару» [15];

Характеристику забарвлення визначали згідно з ДСТУ 4112.40:2003 «Вина і виноматеріали. Методи визначення характеристики забарвлення» [16].

Об'ємну частку етилового спирту визначали згідно з ДСТУ 4112.3-2002 «Вина і виноматеріали. Визначання вмісту спирту. Контрольний метод» [18]. Метод заснований на визначенні вмісту етилового спирту скляним спиртометром типу А в дистилаті після попередньої перегонки.

Рис. 2.1 Загальна схема досліджень напівсолодких виноградних вин

Масову концентрацію цукру визначали згідно з ДСТУ 4112.6-2002 «Вина і виноматеріали. Метод визначання сахарози» [19]. Метод заснований на відновленні інвертним цукром оксидної форми міді в розчині Фелінга.

Масову концентрацію титрованих кислот у перерахунку на винну кислоту визначали згідно з ДСТУ 4112.13-2002 «Вина і виноматеріали. Визначання загальної кислотності» [21]. Метод заснований на титруванні відповідної

кількості вина розчином їдкого лугу до отримання нейтральної реакції, що показується за допомогою індикатора.

Масова концентрація летких кислот у перерахунку на оцтову кислоту визначалась згідно з ДСТУ 4112.14-2002 «Вина і виноматеріали. Визначання летких кислот. Контрольний метод» [22]. Метод заснований на відгонці летучих кислот з вина за допомогою водяного пару в спеціальному апараті. Дистилят титрують розчином лугу з додаванням фенолфталеїну.

2.2. Товарознавча характеристика асортименту напівсолодких виноградних вин, що імпортуються в Україну

На початку проаналізуємо структуру асортименту імпортних вин натуральних виноградних, в тому числі напівсолодких, у розрізі основних країн, з яких вони імпортуються. На рис. 2.2 наведено обсяги та структуру сумарного імпорту вин натуральних у розрізі країн з 2016 до 2020 року у грошовому вираженні (тис. дол. США) за даними Державної служби статистики України. Проаналізувавши наведені вище дані можна виділити, що обсяг імпорту з Європи та Азії за досліджуваний період має чітку тенденцію до збільшення. Імпорт з Європи склав у 2016 році – 25778,04 тис. дол. США, а у 2020 році – 73826,1 тис. дол. США. Імпорт з Азії склав у 2016 році - 7085,5 тис. дол. США, а у 2020 році - 22017,6 тис. дол. США [4].

Обсяги імпорту з країн СНД та Америки має змінну тенденцію. Обсяги імпорту з Америки мають найбільше значення у 2020 році - 6649,7 тис. дол. США, а найменше значення у 2017 році - 3344,1 тис. дол. США. Обсяги імпорту з країн СНД мають найбільше значення у 2020 році - 4244,6 тис. дол. США, а найменше значення у 2016 році - 2242,5 тис. дол. США.

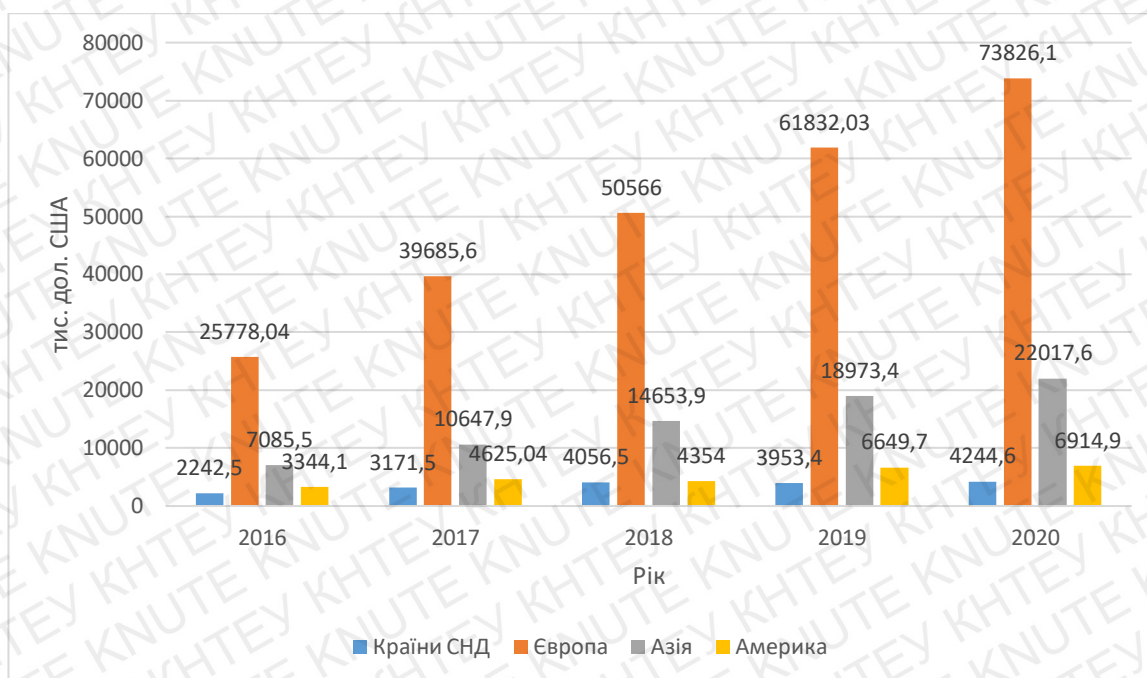

Рис. 2.2. Обсяги та структура імпорту виноградних вин за країнами світу у 2016-2020 роках, тис. дол. США [4]

На рис. 2.3 наведено структуру імпорту вин натуральних, в тому числі напівсолодких, у розрізі основних країн-імпортерів з 2016 року до 2020 року.

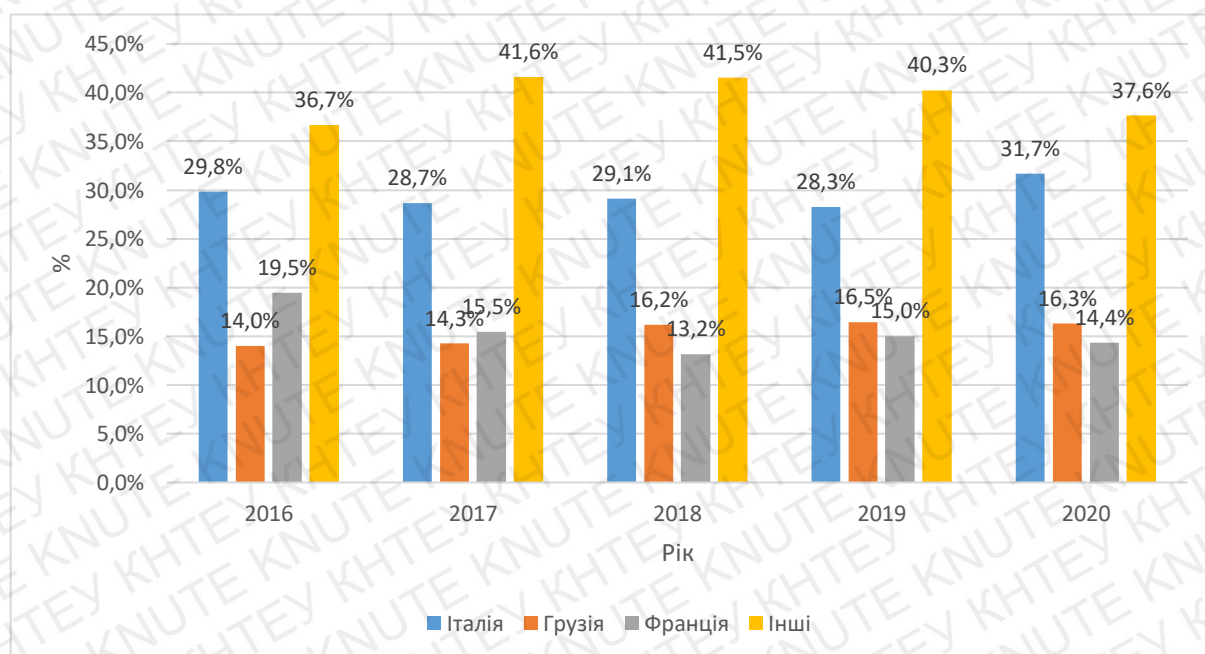

Рис. 2.3. Структура імпорту в Україну виноградних вин у розрізі основних країн-експортерів за 2016 – 2020 роки, % [4]

Аналіз даних показує, що на вітчизняному ринку присутні натуральні виноградні вина, в тому числі напівсолодкі, різних країн-виробників: Грузії, Італії, Франції та інших країн. Найбільша частка імпортних вин надходить в Україну з Італії та Грузії, менше з Франції. Протягом 2016-2020 років Італія займає лідерські позиції серед імпортерів вина натурального. До 2018 року Франція займала друге місце за поставками, але вже з 2018 по 2020 роки Грузія зайняла її місце.

Розглянемо більш детально асортимент виноградних вин, в тому числі напівсолодких, що імпортуються в Україну у розрізі основних груп та типів (табл. 2.1).

Таблиця 2.1

Асортимент виноградних вин відповідно до груп та типів

Група і тип вина	Показники контролю					
	Об'ємна частка етилового спирту, %	Масова концентрація цукрів, г/дм ³	Масова концентрація титрованих кислот, в перерахунку на винну кислоту, г/дм ³	Масова концентрація летких кислот, в перерахунку на оцтову кислоту, г/дм ³ не більше	Масова концентрація приведенного екстракту, г/дм ³ не менше	Масова концентрація сірчаної кислоти, мг/дм ³ не більше
Сухі: Білі Рожеві Червоні	9,0-14,0	Не більше 3,0	5-7	1,2	Ординарні-15,0 Марочні: - 16,0	200/20
	9,0-14,0	Не більше 3,0	5-7	1,3	17,0	200/20
	9,0-14,0	Не більше 3,0	5-7	1,5	17,0	200/20
Напівсухі: Білі Рожеві Червоні	9,0-14,0	5,0-25,0	5-7	1,2	15,0	250/30
	9,0-14,0	5,0-25,0	5-7	1,3	15,0	250/30
	9,0-14,0	5,0-25,0	5-7	1,5	15,0	250/30
Напівсолодкі: Білі Рожеві Червоні	9,0-13,0	30,0-80,0	5-7	1,2	15,0	250/30
	9,0-13,0	30,0-80,0	5-7	1,3	15,0	250/30
	9,0-13,0	30,0-80,0	5-7	1,5	15,0	250/30

Асортимент виноградних вин, в тому числі напівсолодких, залежно від вмісту спирту та цукру наведено в табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Асортимент виноградних вин за вмістом спирту і цукру

Виноградні вина		Вміст, %	
		спирту	цукру
Столові			
	Сухі	9-14	до 0,3
	Напівсухі	9-12	0,5-3
	Напівсолодкі	9-12	3-8
Кріплені			
	Міцні	17-20	1-14
	Десертні		
	Напівсолодкі	14-16	5-12
	Солодкі	15-17	14-20
	Лікерні	12-17	21-35

Світова виноробна промисловість нараховує близько 1200 найменувань виноградних вин, які відрізняються між собою різноманітністю складу, смаковими, ароматичними відтінками і технологією виготовлення [1].

Асортимент виноградних вин, в тому числі напівсолодких, в залежності від технології виготовлення поділяються на групи. Кожна група вина, за складом (переважно за вмістом спирту та цукру) ділиться на категорії. В свою чергу кожна категорія в залежності від смакових, ароматичних і кольорових особливостей розділяється на типи [2].

Асортимент виноградних вин наведено на рис. 2.5.

- За кольором виноградні вина розрізняють білі, рожеві і червоні.

Білі вина виготовляють головним чином з білих сортів винограду шумуванням суслу (видавленого соку) без шкірочки, насіння і гребенів.

Рожеві вина виготовляють з червоних і рожевих сортів винограду, також шумуванням сусла без шкірочки, насіння або гребенів, купажуванням білих і червоних вин.

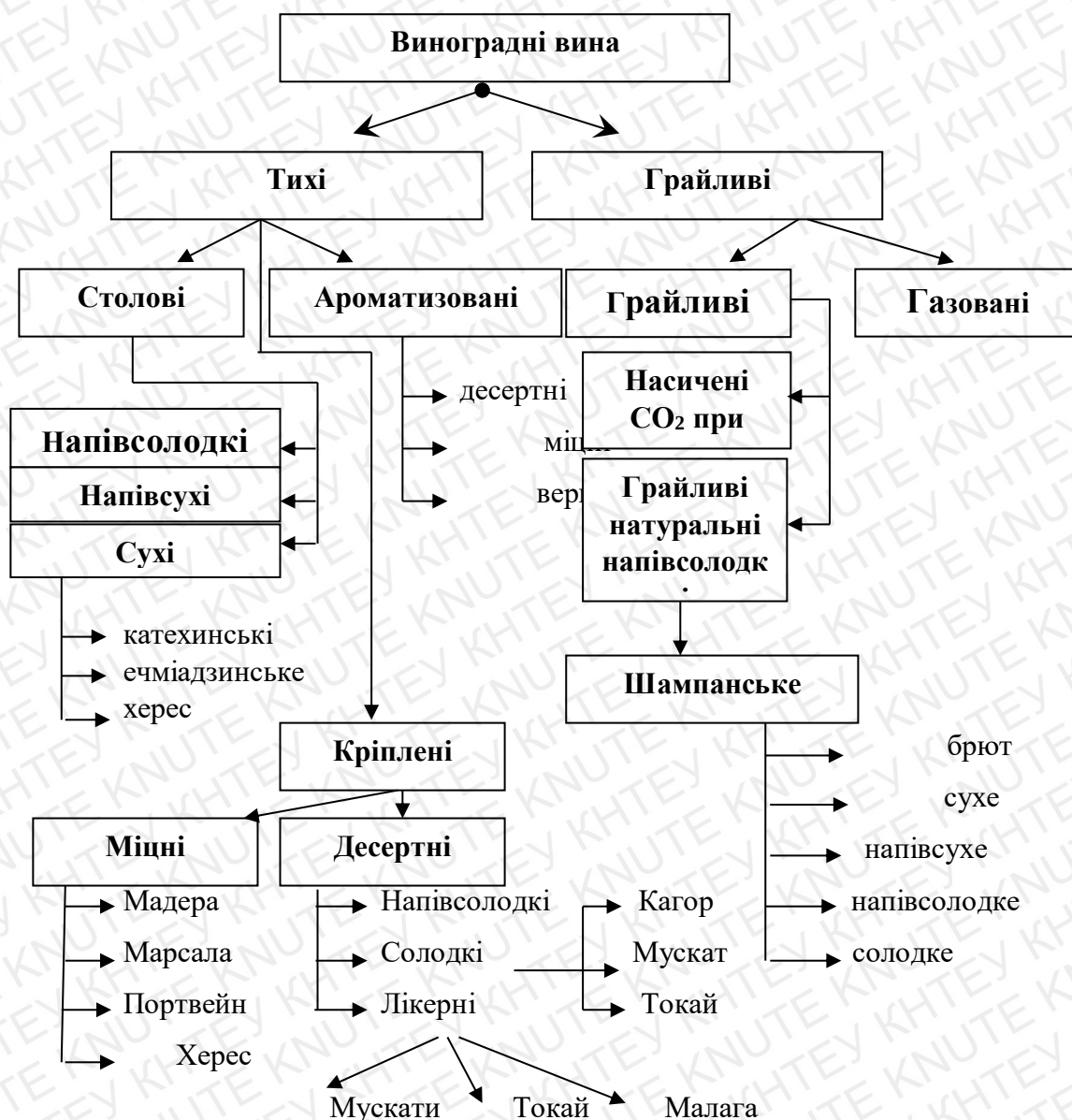

Рис 2.4. Асортимент виноградних вин

Червоні вина виготовляють з червоних сортів винограду шумуванням сусла разом з мезгою. Червоного забарвлення цим винам додають барвні речовини, що є в шкірці винограду і які переходять у сусло під час шумування.

• За вмістом цукру виноградні вина бувають **сухі, напівсухі, напівсолодкі, солодкі і лікерні.**

- За вмістом вуглекислоти усі виноградні вина поділяються на дві категорії: **тихі** (не містять вуглекислого газу) і насичені вуглекислотою – **ігристі**.

Столові виноградні вина бувають сухі і напівсолодкі. Сухі вина одержують внаслідок повного шумування свіжого виноградного сусла з мезгою чи без неї. Вони являють собою сік винограду, що перебродив і не має ніяких домішок. На Україні виробляють такі типи вина цієї групи: столове біле, столове рожеве, столове червоне і херес столовий [1, 2, 8].

Столові напівсолодкі виноградні вина. Такі вина бувають білі, рожеві і червоні. При їхньому виробництві сусло бродить не повністю, внаслідок чого вони містять від 3 до 8% цукру і 10-14% спирту. У продаж найбільше часто надходять ординарні напівсолодкі вина Болгарії (Колекція болгарських вин), Вірменії ("Айгестан", "Миличка", "Вскеваз білий") чи Грузії ("Чхавери", "Хванчкара", "Усахелаури" і ін.) [1, 2, 7].

Десертні напівсолодкі виноградні вина. Ці вина містять від 3 до 10% цукру, їхня міцність не перевищує 15%, вони бувають білими (світло-солом'яного кольору) і червоними (гранатового кольору з фіолетовим відтінком). Оригінального смаку й аромату напівсолодкі вина виробляють винороби Грузії: "Чхавери" і "Твиши" (білі), "Киндзмараули" (червоні) та ін.

- В залежності від якості і терміну видержки усі виноградні вина поділяються на ординарні і марочні.

До **марочного** відносяться високоякісні вина, отримані з відповідних сортів винограду, характерні і постійні за якістю для даного виноробного району і витримані від 2 до 6 років.

Марочні виноградні вина, витримані не менш 6 років, у тому числі не менш 3-х років у пляшках, називаються **колекційними**. Якість цих вин у результаті тривалої їхньої витримки значно поліпшується: смак стає більш гармонічний з яскраво вираженим букетом. На пляшках з марочним вином наклеюють окремий ярличок, відзначаючи на ньому рік збору винограду. **Старі** виноградні вина — вина з енотеки (колекційний фонд), вік яких може досягати від 10 до 200 років (архівні вина).

До **ординарного** відносяться виноградні вина, що не мають ознак марочних вин. Вони надходять у продаж після витримки їх протягом 1 року. Ординарні виноградні вина, віком більше 1 року, називають витриманими ординарними винами.

Виноградне вино може бути і **контрольованого найменування за походженням** - це вино високої якості, виробляється по спеціальній чи традиційній технології з визначених сортів винограду суворо регламентованого району. Напій відрізняється оригінальними органолептичними властивостями, пов'язаними з екологічними умовами конкретної місцевості, зазначеної в їхньому найменуванні.

За однорідністю сировини виноградні вина поділяються на сортові та купажні. До **сортowego** відносяться такі, що завжди виготовляються з того самого сорту винограду. Смак цих вин може мати різні відтінки, що залежать від ґрунту, кліматичних умов і періоду збору винограду. До **купажних** відносяться виноградні вина, виготовлені з декількох сортів винограду. У результаті змішування одержують вина з більш постійним смаком і ароматом.

2.3. Ідентифікаційна експертиза напівсолодких виноградних вин та оформлення її результатів для митних цілей

Завдання дослідження полягає в аналізі ідентифікаційних ознак виноградного вина згідно з УКТЗЕД, розробці критеріїв, методів та засобів ідентифікації досліджуваного товару та проведенні ідентифікаційної експертизи за обраними критеріями. А саме:

- визначити компоненти хімічного складу об'єктів дослідження, необхідні для їх однозначної класифікації згідно з УКТЗЕД;
- встановити наявність та відсотковий вміст спирту;
- дослідити органолептичні властивості;
- встановити, чи відносяться товари до виноградних вин;
- визначити повноту наливу у пляшки;

- проаналізувати відповідність маркування, нанесеного на пляшки;
- визначити код згідно з УКТЗЕД;
- проаналізувати отримані характеристики досліджуваного об'єкта;
- оформити результати експертизи та скласти висновок експерта.

На першому етапі проведення експертизи, ідентифікація зразків виноградних вин, а саме зразка № 1 - Вина червоного натурального «Lambrusco Rosso Emilia Campetto» та зразка №2 - Вина червоного напівсолодкого «Хванчкара» проводилася з використанням аналітичного методу дослідження, а саме проводилося дослідження маркування виноградних вин.

На кожній пляшці вина повинна бути наклеєна художньо-оформлена етикетка з обов'язковим маркуванням, нанесеним державною мовою та у відповідності до чинного законодавства України [6].

Згідно з чинним законодавством, маркування виноробної продукції здійснюється таким чином: на лицьовому боці етикетки кожної пляшки виноробної продукції, українською мовою мають бути вказані наступні відомості про товар:

- назва держави;
- найменування підприємства і його місцезнаходження;
- знак для товарів і послуг;
- назва продукції;
- місткість посуду;
- вміст спирту (% об.);
- вміст цукру (крім сухих вин - % мас.);
- дата розливу;
- назва нормативної документації;
- наявність ароматизаторів, барвників (при їх використанні);
- на лицевий бік етикетки чи контр етикетки має бути нанесений штриховий код [6].

На пляшках з колекційними винами наклеюються додаткові ярлики із зазначенням „Колекційне, додатково витримане в колекції ...років”. На шийку пляшки з колекційним вином наклеюється кольєретка із зазначенням року урожаю винограду, з якого виготовлено вино. На етикетках пляшок з вином контрольованих за походженням назв обов’язково має бути напис «Вино контрольованих за походженням найменувань, а на контр етикетках – схематичне зображення території району, де виготовлено вино, з позначенням виноградних ділянок».

Метою ідентифікаційної експертизи, було визначення коду даного товару згідно з УКТЗЕД. Для проведення ідентифікаційної експертизи напівсолодких виноградних вин на першому етапі було розроблено критерії, методи та засоби ідентифікації (табл. 2.3) [9, 10].

Таблиця 2.3

**Критерії, показники, засоби та методи ідентифікації напівсолодких
виноградних вин**

Критерії та показники	Засоби	Методи
1	2	3
<i>Загальні</i>		
Повнота маркування	Товар, маркування, товаросупровідні документи (ТСД), ДСТУ 4806:2007	Аналітичний
Торгова марка	Товар, маркування	Аналітичний
Країна походження	Товар, маркування, товаросупровідні документи, штрих-код	Аналітичний
<i>Органолептичні</i>		
Колір	Товар, ДСТУ 4806:2007	Органолептичний
Смак	Товар, ДСТУ 4806:2007	Органолептичний
Букет	Товар, ДСТУ 4806:2007	Органолептичний
Прозорість	Товар, ДСТУ 4806:2007	Органолептичний
<i>Фізико-хімічні</i>		
Об’ємна частка етилового спирту, %	Товар, маркування, ТСД, ДСТУ 13191:2009	Аналітичний, інструментальний

Продовження табл. 2.3

1	2	3
Масова частка цукру, %	Товар, маркування, ТСД, ДСТУ 4806:2007	Аналітичний, органолептичний
Масова концентрація титрованих кислот, %	Товар, маркування, ТСД, ДСТУ 4806:2007	Аналітичний, органолептичний
Повнота наливу у пляшки, л	Товар, маркування, ТСД, ДСТУ 4806:2007, ДСТУ 6039:2008	Аналітичний, вимірювальний

Дослідження маркування зразків червоних напівсолодких виноградних вин з метою їх ідентифікації проводилось в лабораторіях КНТЕУ, дослідження фізико-хімічних властивостей – у Спеціалізованій лабораторії з питань експертизи та досліджень Держмитслужби. Для проведення дослідження було обрано два зразка вина червоного напівсолодкого зразок № 1 - Вино червоне напівсолодке «Lambrusco Rosso Emilia Campetto» та зразок № 2 - Вино червоне, напівсолодке «Хванчкара», що імпортувалося згідно з МД UA100030/2020/232210. Результати експертизи маркування зразків напівсолодких виноградних вин наведено у табл. 2.4

Таблиця 2.4

Результати експертизи загальних показників та повноти маркування досліджених зразків напівсолодких виноградних вин

Дані маркування	Результати для зразків	
	Зразок №1	Зразок №2
1	2	3
Назва харчового продукту	Вино червоне напівсолодке «Lambrusco Rosso Emilia Campetto».	Вино червоне, напівсолодке «Хванчкара».
Повна назва та адреса, телефон виробника	«Shenk Italia SPA», Shenk Italia SPA Via Stadion 43 39040	JSC «Lomisi» 0119, Tbilisi, #87a Tsereteli ave., Georgia
Товарний знак виробника	«Shenk Italia SPA»	«Chateau Mukhrani»
Торгова марка	Lambrusco	Khvanchkara

Продовження табл. 2.4

1	2	3
Країна походження	Італія	Грузія
Вміст етилового спирту, %	8	11
Калорійність та поживна цінність	114 ккал на 100 г продукту	122 ккал на 100 г продукту
Дата виробництва та термін придатності	Дата виготовлення: 21.07.2020 Термін придатності -36 місяців	Дата виготовлення: 18.02.2020 Термін придатності -36 місяців
Умови зберігання та використання	Зберігати при температурі від +8 до +10 °C	Зберігати при температурі +5 до +14 °C
Об'єм тари	0,75 л	0,75 л
Позначення НД	Регламент Ради ЕС № 823/87	
Дата розливу	21.07.2020	18.02.2020
Наявність захищеної географічної ознаки	PGI: Lambrusco Rosso Emilia Campetto	PGI: Khvanchkara

Аналіз отриманих результатів експертизи маркування зразків напівсолодких виноградних вин показав, що вони не суперечить даним, наведеним в товаросупровідних документах та відповідають вимогам ДСТУ 4806:2007 «Вина. Загальні технічні умови» та законодавства про харчові продукти [6].

На другому етапі ідентифікації було проведено оцінку органолептичних показників вин та визначено деякі фізико-хімічні показники досліджуваних зразків напівсолодких виноградних вин, в саме: об'ємна частка етилового спирту, %, масова концентрація титрованих кислот, %; масова частка цукру, % та визначення повноти наливу вин у пляшки (табл. 2.5).

Метод визначення повноти наливу напоїв у пляшках заснований на переливанні об'єму рідини із пляшки у мірну колбу, об'ємом 1000 мл.

Відповідно до методу визначення повноти наливу, отримано наступні показники досліджуваних зразків вина, які наведені нижче.

Таблиця 2.5

Результати експертизи органолептичних та фізико-хімічних показників напівсолодких виноградних вин

Назва показника	Характеристика зразків	
	«Lambrusco Rosso Emilia Frizzante Campetto»	«Хванчкара» «Chateau Mukhrani»
Колір	Темно-червоний	Темно-червоний
Смак	Виражений, властивий даному виду натурального вина	Виражений, властивий даному виду натурального вина
Букет	Плодовий, властивий даному виду вина	Плодовий, властивий даному виду вина
Прозорість	Прозоре без блиску та опалесценції	Прозоре без блиску та опалесценції
Об'ємна частка етилового спирту, %	8,2	11,1
Масова частка цукру, %	5,8	7,2
Масова концентрація титрованих кислот, %	4,1	4,4
Повнота наливу у пляшки, л	0,75	0,75

Зразок №1 - вино червоне напівсолодке «Lambrusco Rosso Emilia Campetto» – повнота наливу вина в пляшку 750+- 2 мл.

Зразок № 2 - вино червоне, напівсолодке «Хванчкара» – повнота наливу вина в пляшку 750 мл, що свідчить про відповідність отриманих даних інформації, наведеної в графі 31 МД UA100030/2020/232210.

Надалі проводилося дослідження зразків вина на вміст етилового спирту ареометричним методом. Цей метод заснований на перегонці виноградного вина та подальшому визначенні в дистилаті фактичної концентрації етилового спирту за допомогою ареометра. Було отримано наступні дані щодо вмісту спирту:

Зразок №1 - вино червоне напівсолодке «Lambrusco Rosso Emilia Campetto» – 8,2 % об. Зразок № 2 - вино червоне, напівсолодке «Хванчкара » – 11,1 % об.

Визначення масової концентрації титрованих кислот проводилося методом, який заснований на титруванні визначеного об'єму вина розчином їдкого лугу до отримання нейтральної реакції (рН 7,0), що встановлюється за допомогою індикатора. Відповідно до ДСТУ 4806:2007 «Вина. Загальні технічні умови» масова концентрація титрованих кислот, в перерахунку на винну кислоту, г/дм³. Після проведення дослідження обраних зразків виноградних вин методом ВЕРХ, отримано наступні показники концентрації гліцерину в зразках виноградних вин :

Зразок №1 - Lambrusco Rosso Emilia Campetto - 8,1 (г / дм³)

Зразок №2 - Хванчкара - 7,6 (г / дм³)

Аналіз отриманих даних показав, що всі зразки продукції містили основні органічні кислоти в визначених в табл. 2.6 кількостях. Крім перерахованих, у цих винах були також ідентифіковані аскорбінова або дегідроаскорбінової, оцтова, молочна, виноградна, янтарна кислота, тобто практично всі органічні кислоти, що входять до циклу Кребса. При цьому концентрації винної й яблучної кислот значно перевищують кількості всіх інших ідентифікованих кислот.

Встановлено, що відносна похибка вимірювань органічних кислот зразків виноградних вин даною методикою ВЕРХ в співіснуючих діапазонах склала $\bar{z} \leq 10\%$ при довірчій ймовірності $P = 0,95$.

Щодо інших фізико-хімічних показників, то можна зробити висновок, що результати лабораторних досліджень напівсолодкого виноградного вина «Хванчкара» за визначеними показниками не суперечать опису товару в графі 31 митної декларації МД UA100030/2020/232210.

Таблиця 2.6

**Масова концентрація органічних кислот у зразках виноградних вин
методом вискоєфективної рідинної хроматографії**

Найменування вина	Органічна кислота				
	Винна	Яблучна	Янтарна	Лимонна	Фумарова
Зразки представлені для ідентифікації					
1. Lambrusco Rosso Emilia Campetto	2,3	2,4	0,12	0,03	0,012
2. Хванчкара	2,6	2,0	0,20	0,12	0,008

В ході дослідження було систематизовано основні характеристики ідентифікаційної експертизи вина виноградного напівсолодкого згідно з УКТЗЕД.

За результатами проведених досліджень зразка №2 вина червоного напівсолодкого «Хванчкара», що імпортувалося згідно з МД UA100030/2020/232210 було складено висновок СЛЕД, в якому за результатами проведеної ідентифікаційної експертизи, дані товари можуть бути класифіковані у товарній підкатегорії згідно УКТЗЕД – 2204219400 (додаток Ж).

Також можна зробити висновок що маркування зразків вина, вміст спирту,% та повнота наливу вина у пляшки відповідають даним, наведеним в товаросупровідних документах на даний товар та вимогам нормативної документації.

Отже, отримані в ході ідентифікаційної експертизи дані дозволяють ідентифікувати продукт як вино виноградне червоне натуральне напівсолодке з фактичною концентрацією спирту 11,1 об.% в пляшках місткістю 0,75 л та класифікувати дані виноградні вина за кодом 2204219400 згідно з УКТЗЕД. Тобто дані, наведені в товаросупровідних документах та митній декларації МД UA100030/2020/232210 не суперечать результатам ідентифікаційної експертизи.

РОЗДІЛ 3

ОПОДАТКУВАННЯ ТА МИТНЕ ОФОРМЛЕННЯ ІМПОРТУ

НАПІВСОЛОДКИХ ВИНОГРАДНИХ ВИН

3.1 Визначення коду напівсолодких виноградних вин згідно з УКТЗЕД

Облік товарів, що переміщуються через митний кордон України, це важливий фактор для їх митного оформлення з метою застосовування ставок мита і визначення потреби у наявності відповідних дозвільних документів. Товари при їх декларуванні підлягають класифікації, для чого застосовується Гармонізована система опису та кодування товарів (ГС).

Обсяги напівсолодких виноградних вин, що ввозяться в Україну, є значними, тому важливе значення має правильна класифікація цього товару згідно з УКТЗЕД при митному оформленні даного товару.

Згідно з ч. 1 ст. 67 МКУ на основі ГС складається Українська класифікація товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТЗЕД) та затверджується Законом України «Про Митний тариф України» [29]. В УКТЗЕД товари систематизовано за розділами, групами, товарними позиціями, товарними підпозиціями, найменування і цифрові коди яких уніфіковано з Гармонізованою системою опису та кодування товарів. Структура десятизначного цифрового кодового позначення товарів в УКТЗЕД включає код групи (перші два знаки), товарної позиції (перші чотири знаки), товарної підпозиції (перші шість знаків), товарної категорії (перші вісім знаків), товарної підкатегорії (десять знаків).

Згідно з митною декларацією №UA100030/2020/232210 у графі 31 зазначено такий опис товару «Вино натуральне, 500 пляшок місткістю по 0,75л, червоне: «Хванчкара» напівсолодке, міцність 11,00 – 12,00% об. Країна виробництва – GE».

Відповідно до УКТЗЕД вино належить до IV розділу «Готові харчові продукти; алкогольні та безалкогольні напої і оцет; тютюн та його замітники»,

групи 22 «Алкогольні і безалкогольні напої та оцет», товарної позиції 2204 «Вина виноградні, включаючи вина кріплені, сусло виноградне, крім того, що включено до товарної позиції 2209». В додатку Е наведена класифікація вина виноградного у товарній позиції 2204 згідно з УКТЗЕД.

Вино, що включається до товарної позиції 2204, є кінцевим продуктом спиртового бродіння свіжовичавленого виноградного сусла.

До цієї товарної позиції включаються [34]:

- (1) Ординарні вина (червоні, білі чи рожеві).
- (2) Міцні вина, або спиртовані вина.
- (3) Ігристі вина.
- (4) Десертні вина (іноді називаються лікерними).

Для визначення коду товару «Вино натуральне, місткість 0,75л, червоне: «Хванчкара» напівсолодке, міцність 11,00 – 12,00% об. Країна виробництва – GE.» визначальними є ознаки, за якими відбувається класифікація вин в товарній позиції 2204, а саме:

1. За ступенем насиченості вуглекислотою (тихі і такі, що містять надлишок вуглекислоти – ігристі вина).
2. За місткістю пляшки (у посудинах місткістю 2 л або менше, у посудинах місткістю більше 2 л).
3. За формою корка (циліндрична, конічна або грибоподібна).
4. За країною виробництва (вироблені в Європейському Союзі, інші країни).
5. За кольором (білий, рожевий чи червоний).

Як видно з наведеної інформації, класифікація вин згідно з УКТЗЕД не передбачає виділення окремих кодів залежно від вмісту цукру. Тому у напівсолодких виноградних вин не буде окремого коду УКТЗЕД.

Враховуючи опис вина, наведений у графі 31 МД UA100030/2020/232210, країною виробництва його є Грузія, місткість пляшки 0,75 л, колір – червоний, тобто ці ознаки дають підстави класифікувати його за кодом згідно з УКТЗЕД 2204 21 94 00.

Отже, збільшення попиту на алкогольну продукцію змушує імпортувати цю продукцію відповідно до вимог нормативних стандартів, гармонізованих із міжнародними. Таким чином, вино, яке декларується згідно з МД №UA100030/2020/232210 та має опис «Вино натуральне, місткість 0,75л, червоне: «Хванчкара» напівсолодке, міцність 11,00 – 12,00% об. Країна виробництва – GE.» буде класифікуватися за десятизначним кодом згідно з УКТЗЕД 2204 21 94 00. Митні органи, керуючись положеннями Митного кодексу України та Закону України «Про Митний тариф України», здійснюють контроль правильності класифікації вина, поданого до митного оформлення, згідно з УКТЗЕД.

3.2 Визначення митної вартості та нарахування митних платежів при імпорті напівсолодких винограджних вин

Митний кодекс України визначає, що митною вартістю товарів, в тому числі напівсолодкого винограджного вина, яке переміщується через митний кордон України - є вартість товару, що використовується для митних цілей, та базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари. Митним органом, що здійснює її митне оформлення, здійснюється контроль правильності визначення митної вартості товарів.

Головне призначення митної вартості – це основа для нарахування митних платежів. Митна вартість товарів, які переміщуються через митний кордон України, визначається декларантом відповідно до положень Митного кодексу. Порядок та умови декларування митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України, встановлюються Кабінетом Міністрів України, а порядок заповнення декларацій митної вартості - Митним Кодексом [28].

Базисні умови постачання впливають на особливості визначення митної вартості товарів. Інкотермс (англ. Incoterms, International commerce terms) – міжнародні комерційні умови, комплект міжнародних правил з тлумачення

найбільш широко використовуваних торгівельних термінів (умов) в галузі міжнародної торгівлі. Умови Інкотермс регламентують момент передачі права власності на товар і всі пов'язані із цим ризики [50].

При визначенні митної вартості напівсолодких виноградних вин до неї включається ціна товару, зазначена в рахунку-фактурі і фактичні витрати, якщо їх не включено до рахунку-фактури, залежно від умов поставки цих товарів згідно з Правилами Інкотермс-2020. Умови Інкотермс встановлюють правила, які регулюють питання пов'язані з доставкою товарів від продавця до покупця. До митної вартості за умовами поставки товару або додаються, або віднімаються від неї певні витрати: навантаження на транспортні засоби, оплата основного транспорту, страхування перевезення та ін. [50].

У даному випадку вино імпортувалось на умовах FCA GE Natakhtari. Це означає, що продавець JSC «Lomisi» на власному складі, підприємстві чи в іншому зазначеному місці передає товар перевізнику, здійснює всі витрати, пов'язані із завантаженням товару, і сплачує митні платежі у країні-експортері.

Зважаючи на умови поставки FCA, для того, щоб отримати митну вартість напівсолодкого виноградного вина у гривнях, нам необхідно фактурну вартість товару додати до вартості транспортування товару до митного кордону України та помножити на курс валюти, який зазначено в графі 23 «Курс валюти» вищезгаданої МД.

Формула розрахунку митної вартості товарів має вигляд:

$$MB = FB * K_v + TB, \quad (3.1)$$

де MB – митна вартість,

FB – фактурна вартість,

TB - транспортні витрати,

K_v – курс валюти.

На дату подання митної декларації курс за 1 євро склав 30 грн. Згідно з умовами контракту та інвойсу ціна товару склала 16500 євро, а вартість транспортування від Грузії м. Натахтарі до кордону України (Пункт пропуску «Піски») – 60000,00 грн. згідно з довідкою (дод. В).

Тобто, митна вартість напівсолодкого виноградного вина склала:

$$MB = (16500,00 \text{ євро}) * 30,0000 \text{ грн./євро} + 60\,000,00 = 555\,000,00 \text{ (грн.)}$$

При митному оформленні напівсолодкого виноградного вина в митному режимі імпорту згідно з митною декларацією №UA100030/2020/232210 нараховується мито, акцизний податок та податок на додану вартість.

Мито - це загальнодержавний податок, встановлений Податковим кодексом України та Митним кодексом, який нараховується та сплачується відповідно до Митного кодексу, законів України та міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Зменшуються або звільняються від сплати ввізним митом товари, походженням з країн, з якими Україна уклала угоду про вільну торгівлю. Одна з умов звільнення від сплати ввізного мита – на підтвердження походження товарів з певної країни митним органам надається спеціальний документ – сертифікат про походження товару.

Документи, необхідні для підтвердження права на звільнення від оподаткування митними платежами, визначені в Класифікаторі звільнень від сплати митних платежів при ввезенні товарів на митну територію України, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011. Згідно з Протоколом між Урядом України та Урядом Грузії про внесення змін до Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Грузія про вільну торгівлю від 9 січня 1995 року для підтвердження країни походження Сторін, використовуватимуть сертифікат походження товару СТ-1". [48]

Грузія входить до країн ГУАМ (регіональна організація за демократію і розвиток, назва якої – перші букви країн) – Грузія, Україна, Вірменія, Молдова), з якими Україна уклала договір про вільну торгівлю. При імпорті вина напівсолодкого з Грузії до України був поданий сертифікат про походження товарів форми СТ-1 - документ встановленої форми, який застосовується для підтвердження країни походження товару, і тому напівсолодке виноградне вино було звільнене від нарахування ввізного мита.

Акцизний податок – загальнодержавний непрямий податок на споживання окремих видів товарів (продукції), визначених Податковим кодексом України як підакцизні, що включаються до ціни таких товарів (продукції). Справляння акцизного податку при ввезенні громадянами товарів на митну територію України здійснюється відповідно до вимог Податкового кодексу України [30].

Статтею 215 Податкового кодексу України визначено наступний перелік підакцизних товарів:

- спирт етиловий та інші спиртові дистиляти, алкогольні напої, пиво;
- тютюнові вироби, тютюн та промислові замінники тютюну;
- нафтопродукти, скраплений газ;
- легкові автомобілі, кузови до них, причепа та напівпричепа, мотоцикли.

Ставки акцизного податку встановлюються Податковим кодексом. Види ставок: адвалорні, специфічні, адвалорні та специфічні одночасно.

Нарахування АП за специфічною ставкою:

$$АП = K \times САПсп, \quad (3.2)$$

де САПсп – ставка акцизного податку в грошовому виразі за одиницю товару,

K – кількість товару у фізичних одиницях виміру.

Акцизний податок на вино, код УКТЗЕД 2204 21 94 00, нараховується за специфічною ставкою та відповідно до ст. 215 Податкового кодексу України від 02.12.2010 р. №2755-VI, і становить 0,01 грн. за 1 л. За умовою, напівсолодке виноградне вино поставляється у кількості 5000 пляшок, місткістю – 0,75 л, тому загальна кількість літрів: $5000 \times 0,75 = 3750$ (л).

Тобто, сума акцизного податку на напівсолодке виноградне вино :

$$АП = 3750 \times 0,01 = 37,50 \text{ (грн.)}$$

Податок на додану вартість (ПДВ) — це непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент). Справляння податку на додану вартість здійснюється при ввезенні товарів на

митну територію України відповідно до вимог Податкового кодексу України.

Базою оподаткування для товарів, що ввозяться на митну територію України, є договірна (контрактна) вартість, але не нижче митної вартості цих товарів, визначеної відповідно до Митного кодексу, з урахуванням мита та акцизного податку, що підлягають сплаті і включаються до ціни товарів.

$$\text{ПДВ} = (\text{МВ} + \text{Мито} + \text{АП}) \times \text{СПДВ} : 100, \quad (3.3)$$

де СПДВ – діючі ставки ПДВ, % (20 %) [11]

Відповідно до умов: митна вартість товару – 555 000 грн.; ввізне мито – 0 грн.; акцизний податок – 37,50 грн. Сума ПДВ (за ставкою 20 %) становитиме:
 $\text{ПДВ} = (555\,000 \text{ грн.} + 37,50 \text{ грн.}) \times 20/100 = 111007,50 \text{ (грн.)}$

Провівши всі розрахунки, можна перейти до заповнення граfi 47 "Нарахування платежів" (табл. 3.1). Відповідно до класифікатора видів надходжень бюджету, що контролюються митними органами, було визначено, що ввізне мито має код 020, акцизний податок на виноробну продукцію – 082, податок на додану вартість – 028. Ввізне мито, на відміну від інших видів платежів, буде мати значення способу платежу 06, що згідно з класифікатором способів розрахунку означає - сума податку, нарахована умовно, у зв'язку із звільненням від оподаткування, передбаченим Митним кодексом України, Податковим кодексом України, іншими законами України та міжнародними договорами при поміщенні товарів у митний режим Імпорту.

Таблиця 3.1

**Нарахування платежів при імпорті напівсолодких виноградних вин
згідно з МД UA100030/2020/232210**

47. Нарахування платежів	Вид	Основа нарахування	Ставка	Сума	СП
	020	3750	0,3 EUR за л	33750.00	06
	082	3750	0.01 грн за л	37.50	01
	028	555037.50	20%	111007.50	01
	Усього			144795.00	

Графа В "Подобиці розрахунків". У графі відображаються платежі, що були сплачені, без умовно нарахованого мита та особовий рахунок платника податків ТОВ «Караван» - ЄДРПОУ 23405627 (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Графа В "Подобиці розрахунків" МД

В. Подобиці розрахунків		
082	37.50	23405627
028	111007.50	23405627
Усього	111045.00	

Отже, митна вартість є основою для нарахування митних платежів. Для вина напівсолодкого вона становить 555000,00 грн. Ввізне мито – 0 грн, оскільки при імпорті вина напівсолодкого з Грузії до України був поданий сертифікат про походження товарів форми СТ-1. Акцизний податок складає 37,50 грн., а податок на додану вартість - 111007,50 грн. Загальна сума митних платежів, що підлягають сплаті під час митного оформлення вина напівсолодкого – 111 045,00 грн.

3.3 Аналіз митного оформлення імпорту напівсолодких виноградних вин згідно з митною декларацією

Першим етапом митного оформлення є декларування. Основним документом, який подається для митного оформлення товарів, в тому числі напівсолодких виноградних вин, є митна декларація на бланку ЄАД, оформлена згідно вимог.

Митна декларація – заява встановленої форми, в якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури [28].

Відповідно до частини 1 статті 257 Митного кодексу декларування здійснюється шляхом заявлення за встановленою формою з зазначенням точних відомостей про товари, мету їх переміщення через митний кордон України, а також відомостей, необхідних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

Згідно з митною декларацією №UA100030/2020/232210 (Додаток А) було здійснено митне оформлення в режимі імпорту товару «Вино напівсолодке, місткість 0,75л, червоне: «Хванчкара» напівсолодке, міцність 11,00-12,00%об. Кількість - 5000 пляшок. Країна виробництва - GE».

Перелік документів, необхідних для митного оформлення вина напівсолодкого в режимі імпорту згідно з митною декларацією №UA100030/2020/232210 (Додаток А), є таким:

- Рахунок-фактура (інвойс) від 09.03.2020 №171(Додаток Г);
- Міжнародна автомобільна накладна (CMR) від 09.03.2020 від №13454 (Додаток Б);
- Картка обліку особи, яка здійснює операції з товарами UA10023405627 від 01.09.2018;
- Документ, що підтверджує вартість перевезення товару від 10.03.2020 №521(Додаток В);
- Зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу від 01.02.2020 №193-III -2020 (Додаток Д);
- Сертифікат про походження товару форми СТ-1 від 09.03.2020 №2356742.

Відповідно до Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа [33] митна декларація №UA100030/2020/232210 містить такі відомості. Проаналізуємо заповнення основних граф МД-2.

Графа А "Митний орган відправлення/експорту/призначення". У першому рядку графи посадовою особою підрозділу митного оформлення митного органу, якому подана МД, проставляється реєстраційний номер МД - №UA100030/2020/232210. В електронній МД в нижній частині графи за

допомогою програмного забезпечення додатково вчиняється запис: "Електронне декларування".

Графа 1 "Декларація". У першому підрозділі зазначається 2-значний літерний код напрямку переміщення товарів згідно з класифікатором типів декларацій – ІМ. У другому та третьому підрозділах зазначені коди митного режиму та типу декларації згідно з класифікаторами митних режимів і типів декларацій відповідно – 40 АА (імпорт, декларація у звичайному порядку).

Графа 2 "Відправник/Експортер". Для даного товару зазначається інформація про відправника з Грузії. Графа заповнюється так: у правому верхньому куті графи - GE/0000000000, далі у графі зазначаються відомості про місцезнаходження та найменування особи - JSC «Lomisi» 0119, Tbilisi, #87a Tsereteli ave., Georgia. У лівому нижньому куті графи проставляється ідентифікаційний номер особи - 000/0000/00000.

Графа 3 "Форми". Графа має два підрозділи. У першому підрозділі графи зазначається порядковий номер комплекту - 1. У другому підрозділі графи - загальна кількість комплектів – 1.

Графа 6 "Всього місць". Зазначається загальна кількість вантажних місць задекларованих у МД товарів – 500 місць.

Графа 7 "Довідковий номер". Зазначається порядковий номер МД за бажанням Декларанта - ВН. №19.

Графа 8 "Одержувач". Графа заповнюється так: у правому верхньому куті графи - UA/0023405627, далі у графі зазначаються відомості про місцезнаходження та найменування особи - ТОВ «Караван» 04119, м. Київ, вул. Коперника, 1. У лівому нижньому куті графи проставляється ідентифікаційний номер особи - UA10023405627.

Графа 11 "Торговельна країна/країна виробництва". GE – Грузія. Другий підрозділ не заповнюється. [14]

Графа 12 "Відомості про вартість". У графі зазначається у валюті України сума митних вартостей задекларованих товарів - 555000.00 грн.

Графа 15а "Код країни відправлення/експорту". GE – Грузія.

Графа 20 "Умови поставки". Поставка товару здійснюється за умовами – FCA GE м. Натахтарі.

Графа 22 "Валюта та загальна сума за рахунком". У лівому підрозділі – EUR. У правому підрозділі загальна сума – 16500.00.

Графа 23 "Курс валюти". У графі зазначається курс валюти – 30.00000000.

Графа 24 "Характер угоди". Зазначається 11 (купівля/продаж без посередництва комісіонера або консигнатора) – EUR.

Графа 25 "Вид транспорту на кордоні". 30 – автомобільний.

Графа 26 "Вид транспорту в межах країни". 30 – автомобільний.

Графа 31 "Вантажні місця та опис товарів - Маркування та кількість - Нумери контейнерів - Кількість та розпізнавальні особливості". Під номером 1 зазначаються найменування та звичайний торговельний опис товару - Вино напівсолодке, місткість 0,75л, червоне: «Хванчкара» напівсолодке, міцність 11,00 -12,00% об. Країна виробництва - GE. Під номером 2 зазначається відомість про кількість місць – 500 та код упаковки відповідно до класифікатора видів упаковок - 4G (коробка з фібрового картону). Під номером 3 зазначаються відомості про контейнери, але за умовою вони не використовувались, тому вказуємо – 0.

Графа 33 "Код товару". Графа містить п'ять розділів. У першому підрозділі графі зазначаються перші 8 знаків коду згідно з УКТ ЗЕД - 22042194. У другому підрозділі графі зазначаються 9-ий та 10-й знаки коду - 00.

Графа 34 "Код країни походження". Відповідно до класифікації країн світу, вказуємо код країни походження товару описаного в графі 31 МД та класифікованого згідно з УКТ ЗЕД у графі 33 МД – GE.

Графа 35 "Вага брутто (кг)". Вага брутто, кг – 9200.

Графа 36 "Преференція". За умовою, в графі буде вказуватися код – 401000000. Відповідно до класифікатора звільнень від сплати митних платежів, сертифікат про походження товару СТ-1 має код 401 (товари, що ввозяться в Україну згідно з міжурядовими угодами України з Республікою Грузія).

Графа 37 "Процедура". Зазначається 4000 ZZ00, тобто відсутні особливості.

Графа 41 "Додаткові одиниці виміру". Для вина код – 112 (літри), та кількість товару в цій одиниці виміру (літрах) – 3750.

Графа 42 "Ціна товару". Вказується фактурна вартість вина напівсолодкого у валюті EUR (з точністю до чотирьох знаків) – 16500.0000.

Графа 43 "Метод визначення вартості". В даному випадку 1 – за ціною договору щодо товарів, які імпортуються.

Графа 44 "Додаткова інформація/Подані документи/Сертифікати і дозволи":

- 0380 171 09.03.2020 (інвойс);
- 0730 13454 09.03.2020 (міжнародна автомобільна накладна CMR);
- 1602 UA10023405627 01.09.2018 (картка обліку особи, що здійснює операції з товарами);
- 3007 521 10.03.2020 (документ, що підтверджує вартість перевезення товару);
- 4104 №193-III -2020 01.02.2020 (зовнішньоекономічний договір (контракт) купівлі-продажу);
- 5509 456876 11.03.2020 (Інформація про позитивні результати державних видів контролю)
- 7006 2356742 09.03.2020 (сертифікат про походження товару форми СТ-1).

Графа 45 "Коригування". Вказується митна вартість вина напівсолодкого, що визначена декларантом - 555000.00.

Графа 46 "Статистична вартість". Зазначається у валюті України митна вартість товару, розділена на 1000 (із точністю до 5 знаків) - 555.00000.

Графа 47 "Нарахування платежів". Заповнення графи проаналізовано у п. 3.2 роботи.

Графа 54 "Місце та дата". У графі зазначаються дані про місцезнаходження особи, відомості про яку зазначені в графі 14 МД, та фізичну особу, яка безпосередньо склала МД - 02072, м. Київ, вул. Гмирі, 5, Петренко В.І., +380955358421, ПІН 3665901766, petrenko_vi@gmail.com.

Після заповнення та подачі митної декларації до митного органу, вино напівсолодке, що імпортується, обов'язково має пройти митний контроль та митне оформлення.

Під час митного контролю здійснюється перевірка правильності заповнення необхідних митних документів. У статті 335 Митного кодексу України визначено перелік необхідних документів, при переміщенні товарів через митний кордон України на автомобільному транспорті. У нашому випадку декларантом було подано такі документи: митну декларацію №UA100030/2020/232210 від 11.03.2020 (Додаток А), міжнародну товаротранспортну накладну – CMR №13454 (Додаток Б), документ, що підтверджує вартість перевезення товару №521 (Додаток В), рахунок-фактури №171 (Додаток Г), зовнішньоекономічний договір-контракт №193-III -2020 (Додаток Д), картка обліку особи, яка здійснює операції з товарами, сертифікат про походження товару форми СТ-1. У Додатку Д наведено зовнішньоекономічний договір-контракт, відомості якого були використані для заповнення вищезазначених документів.

Проаналізуємо дані, що наведені у *рахунку-фактурі*.

В першу чергу вказується номер рахунка-фактури та число його підписання – 171, 09.03.2020. Потім наведено найменування, адресу постачальника, його телефон, ця інформація міститься в CMR - постачальник JSC «Lomisi», #87a Tsereteli ave, 0119, Тбілісі, Грузія, +995 32 321 51 62. Отримувач - ТОВ «Караван», Україна, 04119, м. Київ, вул. Коперника, 1, +380 95 511 36 03.

Далі наведена необхідна інформація про товар, що імпортується, його найменування, одиниці виміру, кількість, ціна та сума - вино напівсолодке, місткість 0,75л, червоне: «Хванчкара» напівсолодке, міцність 11,00 -12,00%об.,

країна походження – Грузія, кількість – 5000 шт, вартість за одиницю – 3,30 EUR /шт, загальна вартість - 16 500,00 EUR. Одиниця виміру для вина напівсолодкого – літри. Заповнений рахунок – фактура наведено в Додатку Г.

Дані щодо транспортування наведені в міжнародній товаротранспортній накладній – CMR №13454 (Додаток Б).

Інформація для заповнення вищезазначених документів відповідає інформації *зовнішньоекономічного договору (контракту)* – ЗЕДК, який складений та оформлений на імпорт вина напівсолодкого наведено у Додатку Д. В ньому вказано повну адресу та найменування сторін угоди; предмет договору, кількість товару, що перевозиться, ціна товару, умови поставки вин ігристих, умови платежів, умови приймання товарів, а також форс-мажорні застереження та санкції і рекламації.

Згідно з ПКМУ №960 від 24 жовтня 2018 року, вино напівсолодке, товарної позиції 2204, при ввезенні на митну територію України підлягає заходам офіційного контролю, а саме державному контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти. Заходи офіційного контролю здійснюються із застосуванням механізму «єдиного вікна» [41].

Були подані документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення митним органам з використанням механізму «єдиного вікна» у формі електронного документа, засвідченого електронним цифровим підписом через веб-портал «Єдине вікно для міжнародної торгівлі».

У пункті пропуску «Піски» Слобожанської митниці Держмитслужби заходи офіційного контролю були проведені шляхом попереднього документального контролю.

У пункті призначення на території України заходи офіційного контролю були проведені територіальними органами Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів (Держпродспоживслужба) під час оформлення вина напівсолодкого у митний режим імпорту.

Позитивні відомості про проведення контролю були занесені у графу 44 МД №UA100030/2020/232210 за кодом «5509», який згенерований інформаційною системою «єдиного вікна».

Порядок виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації затверджено наказом Міністерства фінансів України 30.05.2012 № 631.

При імпорті вина напівсолодкого було подано до підрозділу митного оформлення використовується електронне декларування. У нашому випадку використовується митна декларація, заповнена у звичайному порядку, митні формальності при митному оформленні вина регулює розділ IV наказу Мінфіну № 631 від 30.05.12 [31].

Реєстрація митної декларації – декларацію було зареєстровано, про що свідчить графа А, яка містить реєстраційний номер - 232210, дату та час її подання. 11.03.20, 14³⁰. Крім цього електронна версія МД була внесена до автоматизованої системи.

Перевірка митної декларації – була перевірена наявність рахунка-фактури, що визначає вартість товарів.

Прийняття митної декларації до оформлення - у МД, поданої до оформлення в Графі D/J було проставлено штамп ПМК – «Під митним контролем».

Відмова у прийнятті митної декларації до оформлення. МД №UA100030/2020/232210 має усі необхідні відомості, надана до оформлення з рахунком-фактурою, вона заповнена і подана до оформлення без жодних порушень, тому відмови у її прийнятті не відбулося.

Оформлення митної декларації. Оформлення МД пройшло відповідно до наказу Мінфіну № 631 від 30.05.2012, жодних порушень чи надання невірної інформації не виявлено. Були перевірені строки подання МД, код напівсолодкого вина за УКТЗЕД країна походження, інше. Призупинення митного оформлення не відбулося, бо не було підстав вважати, що вино

напівсолодке переміщується через митний кордон України з порушенням прав інтелектуальної власності.

МД №UA100030/2020/232210 не була подана до спеціалізованого підрозділу, бо жодних труднощів не виникло при її митному оформленні.

Завершення митного оформлення. При завершенні митного оформлення у графі D/J форми МД – 2 було проставлено відбиток особистої номерної печатки посадової особи ПМО – «Підрозділ митного оформлення митного органу», яка завершила митне оформлення - ПМК 25/100 11.03.2020 ОНП 25/100 11.03.2020.

Отже, для здійснення митного контролю та митного оформлення вина напівсолодкого в режимі імпорту необхідно подати такі документи як митна декларація, рахунок-фактура (інвойс), зовнішньоекономічний договір-контракт, CMR . Митний контроль вважається завершеним після закінчення митного оформлення товарів. Митний контроль та митне оформлення імпорту вина напівсолодкого визначається як сукупність заходів, серед яких – перевірка документів та відомостей про вино напівсолодке, аналіз даних, наведених у декларації, перевірка транспортних засобів, якими вони переміщуються через митний кордон України. При митному оформленні вина здійснюються митні формальності з метою дотримання вимог чинного законодавства.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного дослідження можна зробити такі висновки.

Аналіз офіційних статистичних даних показав, що обсяг імпорту виноградних вин за досліджуваний період мав чітку тенденцію до збільшення. За останні 5 років він коливався від 56491 тис. дол. США у 2016 р. до 146835 тис. дол. США у 2020 році. Обсяги експорту за досліджуваний період мали хвилеподібну тенденцію: у 2019 році – 40032 тис. дол. США, а у 2020 році – 11933 тис. дол. США. Такі цифри вказують на те, що імпорт вин натуральних значно перевищує експорт, що не є позитивною тенденцією, проте обсяги експорту у натуральному вираженні в окремі періоди переважають над обсягами імпорту.

На вітчизняному ринку присутні натуральні виноградні вина, в тому числі напівсолодкі, різних країн-виробників: Грузії, Італії, Франції та інших країн. Найбільша частка імпортованих вин надходить в Україну з Італії та Грузії, менше з Франції. Протягом 2016-2020 років Італія займає лідерські позиції серед імпортерів вина натурального. До 2018 року Франція займала друге місце за поставками, але вже з 2018 по 2020 роки Грузія зайняла її місце.

Асортимент виноградних вин, в тому числі напівсолодких, в залежності від технології виготовлення поділяються на групи. Кожна група вина, за складом (переважно за вмістом спирту та цукру) ділиться на категорії. В свою чергу кожна категорія в залежності від смакових, ароматичних і кольорових особливостей розділяється на типи. Столові напівсолодкі виноградні вина бувають білі, рожеві і червоні, що містять від 3 до 8% цукру і 10-14% спирту. У продаж найбільше часто надходять ординарні напівсолодкі вина Болгарії (Колекція болгарських вин), Вірменії ("Айгестан", "Миличка", "Вскеваз білий") чи Грузії ("Чхавери", "Хванчкара", "Усахелаури" і ін.).

Для проведення ідентифікаційної експертизи було обрано два зразка вина червоного напівсолодкого, що імпортоване в Україну та реалізується на внутрішньому ринку: зразок № 1 – Вино червоне напівсолодке «Lambrusco

Rosso Emilia Campetto» (Італія) та зразок № 2 – Вино червоне, напівсолодке «Хванчкара» (Грузія), що імпортувалося згідно з аналізованою МД UA100030/2020/232210.

Аналіз отриманих результатів експертизи маркування зразків напівсолодких виноградних вин показав, що вони містили всі необхідні відомості, не суперечить даним, наведеним в товаросупровідних документах та відповідають вимогам ДСТУ 4806:2007 та законодавства про харчові продукти.

За основними фізико-хімічними показниками отримано наступні дані експертизи. Вино червоне напівсолодке «Lambrusco Rosso Emilia Campetto»: вміст спирту – 8,2 об.%, масова частка цукру – 5,8 %, масова концентрація титрованих кислот – 4,1%. Вино червоне, напівсолодке «Хванчкара»: вміст спирту – 11,1 об.%, масова частка цукру – 7,2 %, масова концентрація титрованих кислот – 4,4%.

Щодо інших фізико-хімічних показників, то можна зробити висновок, що результати лабораторних досліджень напівсолодкого виноградного вина «Хванчкара» за визначеними показниками не суперечать опису товару в графі 31 митної декларації МД UA100030/2020/232210. Отримані дані ідентифікаційної експертизи дали змогу встановити, що вино, яке задеклароване вино з описом «Вино натуральне, місткість 0,75л, червоне: «Хванчкара» напівсолодке, міцність 11,00 – 12,00% об. Країна виробництва – GE.» буде класифікуватися за таким кодом згідно з УКТЗЕД – 2204 21 94 00.

При митному оформленні напівсолодкого виноградного вина в митному режимі імпорту згідно з МД №UA100030/2020/232210 було нараховано мито, акцизний податок та податок на додану вартість. Митна вартість є основою для нарахування митних платежів. Для вина виноградного вона склала 555000,00 грн. Ввізне мито – 0 грн, оскільки вино імпортувалося з Грузії відповідно до угоди про вільну торгівлю, тому нарахування здійснено умовно. Акцизний податок складає 37,50 грн., а податок на додану вартість – 111007,50 грн. Загальна сума митних платежів, що підлягають сплаті під час митного оформлення напівсолодкого виноградного вина «Хванчкара» – 111045,00 грн.

Для проведення митного оформлення напівсолодкого виноградного вина «Хванчкара» разом з митною декларацією UA100030/2020/232210 декларантом було подано міжнародну товаротransпортну накладну – CMR №13454, документ, що підтверджує вартість перевезення товару №521, рахунок-фактуру №171, зовнішньоекономічний договір-контракт №193-III-2020 та інші необхідні документи. Всі документи були повністю перевірені, жодних порушень не виявлено. Усі дані, що наведені у митній декларації відповідають відомостям із документів, що використовувалися при декларуванні. Митне оформлення було здійснене у встановленому порядку.

Вино натуральне напівсолодке, товарної позиції 2204, згідно з ПКМУ №960 від 24 жовтня 2018 року, при ввезенні на митну територію України успішно пройшло заходи офіційного контролю, а саме державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, про що свідчить відмітка «5509» у графі 44 митної декларації.

За результатами проведених досліджень можна зробити такі пропозиції:

- Вітчизняним підприємствам-виробникам необхідно розширювати асортимент та підвищувати якість вин натуральних виноградних, в тому числі напівсолодких для підвищення їх конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішньому ринку;
- митним органам посилити контроль за правильністю визначення країни походження напівсолодких виноградних вин, оскільки це суттєво впливає на обсяг сплачених митних платежів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Стан виноробної галузі у світі. – Режим доступу : <http://take-profit.org/economicnews.php>.
2. Виноробство в Україні: сучасний стан і перспективи. – Режим доступу: <https://agropolit.com/blog/475-vinorobstvo-v-ukrayini-suchasniy-stand-i-perspektivi>
3. Виробництво промислової продукції за видами у 2013-2020 рр. / Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Експорт-імпорт окремих видів товарів за країнами світу / Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
5. Сумарний обсяг імпорту та експорту окремих груп товарів за кодами УКТЗЕД / Державна фіскальна служба України. – Режим доступу : <http://sfs.gov.ua/ms/f2a>.
6. ДСТУ 4806:2007 Вина. Загальні технічні умови. – Київ: Держспоживстандарт України, 2007. – 25 с.
7. Коробкина З.В., Романенко О.Л. Товарознавство смакових товарів. – К.: КНТЕУ, 2003. – 250 с.
8. Сирохман І.В., Пономарьов П.Х., Задорожній І.М. Товарознавство продовольчих товарів. – К.: Лібра, 2001. – 723с.
9. Експертиза та митне оформлення товарів : навч. посіб. для студ. закл. вищ. освіти / А.А. Мазаракі, Н.В. Мережко, Н.В. Калуга, Т.М. Коломієць, Т.А. Караваєв, В.В. Осієвська, С.В. Галько; за заг. ред. А.А. Мазаракі. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. — 368 с.
10. Коломієць Т. Методичні підходи до визначення ринкової вартості при товарознавчій експертизі / Т. Коломієць, Л. Черняк // Товари і ринки. – 2016. – №1. – С. 87-97

11. Брачук А.О. Митні експертизи: поняття, характеристики та види / А.О.Брачук // Митна справа. – 2015. – №3(99). – С.62-67.
12. Вакульчик О.М., Сисолятіна І.Г. Роль митного пост аудиту в побудові профілю ризику [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Vamsu_econ/2011_2/Vak_Sys.htm.
13. Про безпечність та якість харчових продуктів : Закон України від 23 грудня 1997 року N 771/97-ВР (зі змінами) – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-vr#Text>
14. ДСТУ 6040:2008. Продукція виноробна. Правила приймання і методи відбирання проб. – Київ: Держспоживстандарт України, 2008. – 8 с.
15. ДСТУ 6039:2008 Вина, коньяки України, напої. Методи визначання повноти наливу у спожиткову тару. – Київ: Держспоживстандарт України, 2008. – 7 с.
16. ДСТУ 4112.40:2003 Вина і виноматеріали. Метод визначення характеристики забарвлення. – Київ: Держспоживстандарт України, 2003. – 5 с.
17. ДСТУ 4112.2:2003 Вина і виноградне сусло. Рефрактометричний метод визначення сахарози. – Київ: Держспоживстандарт України, 2003. – 30 с.
18. ДСТУ 4112.3-2002 Вина і виноматеріали. Визначання вмісту спирту. Контрольний метод. – Київ: Держспоживстандарт України, 2002. – 30 с.
19. ДСТУ 4112.6-2002 Вина і виноматеріали. Метод визначання сахарози. – Київ: Держспоживстандарт України, 2002. – 8 с.
20. ДСТУ 4112.8:2003 Вина, виноматеріали і сусло, концентрат виноградного сусла ректифікований. Ядерно-магнітно-резонансний (ЯМР) метод визначення вмісту дейтерію. – Київ: Держспоживстандарт України, 2003. – 14 с.
21. ДСТУ 4112.13-2002 Вина і виноматеріали. Визначання загальної кислотності. Контрольний метод. – Київ: Держспоживстандарт України, 2002. – 10 с.

- 22.ДСТУ 4112.16:2003 Вина і виноматеріали. Метод визначення винної кислоти. – Київ: Держспоживстандарт України, 2003. – 30 с.
- 23.ДСТУ 4112.17:2003 Вина і виноматеріали. Метод визначення лимонної кислоти. – Київ: Держспоживстандарт України, 2003. – 8 с.
- 24.ДСТУ 4112.18:2003 Вина і виноматеріали. Метод визначення молочної кислоти. – Київ: Держспоживстандарт України, 2003. – 10 с.
- 25.ДСТУ 4112.19:2003 Вина і виноматеріали. Метод визначення яблучної кислоти. – Київ: Держспоживстандарт України, 2003. – 8 с.
- 26.Караваєв Т. Митна справа в умовах COVID-19 / Т. Караваєв, Н. Калуга // Вісник КНТЕУ. – 2020. – №5. – С. 42-57.
- 27.Incoterms 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://incoterms2020.com.ua/Terms>.
- 28.Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 №4495-VI (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
- 29.Про Митний тариф України : Закон України від 04.06.2020 № 674-IX. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/584-18>.
- 30.Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI (зі змінами). – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.
- 31.Про затвердження Порядку виконання митних формальностей при здійсненні митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа: Наказ Міністерства фінансів України 30.05.2012 № 631 (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1360-12>.
- 32.Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 № 450 (зі змінами). – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-%D0%BF>.
33. Про затвердження Порядку заповнення митних декларацій на бланку єдиного адміністративного документа : Наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 № 651. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/laws/show/z1372-12>.

34. Про затвердження Пояснень до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності: Наказ Державної митної служби України від 14.07.2020 № 256. – Режим доступу: <https://customs.gov.ua/documents/pro-zatverdzhennia-perekhidnikh-tablits-vid-uktzed-versiyi-2012-r-do-uktzed-versiyi-2017-r-142>.
35. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-XII (зі змінами). – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
36. Про затвердження відомчих класифікаторів інформації з питань державної митної справи, які використовуються у процесі оформлення митних декларацій: Наказ Міністерства фінансів України від 20.09.2012 № 1011 (зі змінами). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1011201-12#Text>.
37. Про затвердження Класифікатора додаткової інформації, необхідної для ідентифікації товарів, що вноситься до електронного інвойсу, який додається до митної декларації, заповненої на бланку єдиного адміністративного документа : Наказ Мінфіну України від 17.09.2012 № 998. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1691-12>.
38. Про затвердження Класифікатора Про затвердження Класифікатора Державної митної служби України, її територіальних органів та їх структурних підрозділів : Наказ Міністерства фінансів України від 26.11.2019 р. № 495 (зі змінами). – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0495201-19#n13>.
39. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони від 27.06.2014. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
40. Про графік зниження ввізних та вивізних (експортних) мит : Лист Державної митної служби України від 02.01.2020 № 1/16-01-02. – Режим

доступу: <https://customs.gov.ua/documents/pro-grafik-znizhennia-vviznikh-ta-viviznikh-eksportnikh-mit-74>.

41. Деякі питання проведення заходів офіційного контролю товарів, що ввозяться на митну територію України (у тому числі з метою транзиту): Постанова Кабміну України від 24.10.2018 №960 (зі змінами). – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/960-2018-п>.
42. Про затвердження переліків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню, та квот на 2021 рік : Постанова Кабміну України від 28 грудня 2020 р. № 1329. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1329-2020-п>.
43. Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку: Наказ Міністерства фінансів України від 02.12.2016 № 1058. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1693-16>.
44. Про Порядок обліку, зберігання, оцінки конфіскованого та іншого майна, що переходить у власність держави, і розпорядження ним: Постанова Кабінету Міністрів України № 1340 від 17.12.2016 р. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1340-98-п>.
45. Про затвердження Національного стандарту №1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.09.2003 №1440. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF>.
46. Класифікація товарів як інструмент транспарентності міжнародної торгівлі / С. Галько, В. Осієвська // Товари і ринки. – 2016. – № 1. – С. 32–47. – Режим доступу: http://tr.knute.edu.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1275&catid=107&lang=uk

47. Міжнародна конвенція про спрощення і гармонізацію митних процедур від 18.05.1973. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_643.
48. Протокол між Урядом України та Урядом Грузії про внесення змін до Угоди між Урядом України та Урядом Республіки Грузія про вільну торгівлю від 9 січня 1995 року. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/268_002-19.
49. Пашко П.В. Митна безпека: монографія / П.В.Пашко. – Одеса : Плассе, 2009. – 346 с.
50. Порядок здійснення аналізу та оцінки ризиків, розроблення і реалізації заходів з управління ризиками для визначення форм та обсягів митного контролю: Наказ Міністерства фінансів України від 21.07.2015 №684. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1021-15>.
51. Терещенко С. Управління ризиками під час митного контролю товарів / С.Терещенко, С.Галько // Товари і ринки. – 2011. – № 1. – С.43-49. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/tovary_2011_1_7.